

VINERI • 28 NOIEMBRIE 2008 • ANUL LVIII NR. 48

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

României, cu dragoste...

Toamna se numără bobocii

Sărbătoarea dansului și cântecului românesc

CALENDAR ORTODOX

- 1 decembrie, luni – Sfântul Prooroc Naum; Cuv. Filaret.
2 decembrie, marți – Sfântul Prooroc Avacum; Sf. Mc. Meropi.
3 decembrie, miercuri – † Sfântul Prooroc Sofronie; Cuviosul Ioan Sinaitul.
4 decembrie, joi – † Sf. Mucenic Varvara; Cuv. Ioan Damaschin (*Dezlegare la pește*).
5 decembrie, vineri – † Cuviosul Sava cel Sfințit; Sfântul Mucenic Anastasie.
6 decembrie, sâmbătă – † Sfântul Ierarh Nicolae (*Dezlegare la pește*).
7 decembrie, duminică – † Sfântul Mc. Filoteia de la Argeș; Sf. Ambrosie de Milan (*Dezlegare la pește*).

AGENDĂ

- 1 decembrie**
– Ziua Națională a României
1918 – a avut loc Marea Adunare Națională de la Alba Iulia, care aprobă Unirea Transilvaniei cu Țara mamă, desăvârșindu-se procesul de făptuire a României Mari.
- 2 decembrie**
1935 – s-a născut poetul Nicolae Labiș.
- 3 decembrie**
1919 – s-a stins din viață pictorul francez Pierre Auguste Renoir.
1991 – a murit filosoful Petre Țuțea.
- 4 decembrie**
1888 – apare la București „Fântâna Blanduziei”, foaie literară, politică, săptămânală, avându-l director pe Mihai Eminescu.
1987 – a murit, la Sibiu, filosoful Constantin Noica.
- 5 decembrie**
1974 – a murit, la București scriitorul Zaharia Stancu.
1991 – a murit compozitorul austriac Wolfgang Amadeus Mozart.
- 6 decembrie**
1973 – s-a stins din viață, la Paris, scriitoarea Martha Bibescu.
- 7 decembrie**
1842 – primul concert în public al Societății Filarmonice din New York.
1863 – s-a născut compozitorul italian de operă Pietro Mascagni („Cavaleria rusticana”).

Citatul
săptămânii

„Viața nu e decât o clipă, dar această clipă ajunge ca să începem a face lucruri veșnice. Nu suntem drepți, când îi cerem ceea ce nu ne poate da. Dar, în vreme ce ne lăsăm a crede că viața va dăinui, noi lucrăm, iubim și acesta este omul.”
Bersot (1816–1880)

Jula

Conferința medicilor despre familie la Jula

„Familia a fost, este și va fi” – sub acest generic s-a organizat la Jula, în zilele de 13–15 noiembrie, o conferință internațională medicală, la care au participat peste 200 de specialiști – medici, psihologi, demografi, economiști, asistenți medicali – din Ungaria, România, Serbia și alte țări europene. La cel de-al 33-lea congres al Societății Științifice Maghiare pentru Protecția Familiei și Femeii au participat și medici conferențieri din Iași, Oradea,

Arad și Timișoara. La conferința de presă care s-a ținut înaintea deschiderii congresului, referitor la înțelegerea *Foii românești*, prof. dr. Bártfai György, președintele Societății a accentuat că „relația cu colegii din România este foarte bună și reciproc ne străduim să avem planuri pe termen lung, deoarece trăim în aceeași Europă. Deocamdată suntem în faza de stabilire a relațiilor, dar încetul cu încetul punem bazele unei

colaborări mai strânse, ceea ce credem că este și normal în Europa unită. Avem deja și proiecte europene comune.”

La congresul internațional, pe lângă medicii români din România au conferențiat și medici români din Ungaria, dr. Ioan Stan de la Jula și dr. Delia Soc de la Seghedin. Manifestarea a fost sprijinită și de Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria și săptămânalul *Foia românească*.
E.I.

Seghedin

Filme românești la Grand Café

Filmul lui Cătălin Mitulescu „Cum mi-am petrecut sfârșitul lumii?” a deschis zilele filmului românesc, organizate de Grand Café din Seghedin, cu sprijinul Institutului Cultural Român din Budapesta. În cadrul proiecțiilor care se vor în-

ține până în 30 noiembrie vor fi prezentate producția lui Cristian Mungiu „4 luni, 3 săptămâni, 2 zile”, și pelicula „Restul e tăcere”, de Nae Caranfil, propunerea României la premiile Oscar. Pe 28 noiembrie va avea loc o masă rotundă refe-

ritoare al filmului românesc, la care vor participa Tóth Orsolya, jurnalist de specialitate la Cluj-Napoca, precum și reprezentanți ai Institutului Cultural Român din Budapesta și Grand Café din Seghedin.

A.B.

Seară românească de Sf. Nicolae

Autoconducerea Românească din Seghedin, Asociația Culturală a Românilor din Seghedin și Parohia Ortodoxă Română au onoarea de a vă invita la serata tradițională a românilor din Seghedin, prilejuită de ziua Sf. Nicolae, care va avea loc vineri, 5 decembrie, cu începere de la ora 18.00. Manifestarea culturală se va organiza la restaurantul Aranyhal (Seghedin, piața Kálvária nr. 6).

În cadrul programului, profesorul universitar Petru Weber va evoca împrejurările istorice în care a

avut loc unirea Principatelor Române.

După programul muzical, susținut de Livia și Angelica Daniel, cei prezenți vor avea și de data aceasta prilejul să guste faimoasa mămăliguța „la Cîmpian”.
A.C.

APEL

Redacția Revistei „Conviețuirea” din Seghedin intenționează să pună în lumina tiparului lucrarea „Monografia Comunii Micherechi”, realizată de Teodor Pătcășu. Pe această cale, ne adresăm persoanei care, eventual, deține manuscrisul integral al acestei lucrări, ca și celor care ne pot da informații despre manuscris să ne contacteze prin intermediul săptămânalului „Foaia românească”. Sperăm că, dacă acest manuscris există încă, cel care îl deține va simți importanța pe care o are în istoria și pentru viitorul românilor din Micherechi și din Ungaria.

Redacția „Conviețuirea”

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Pe copertă: Balul Bobocilor la Liceul Bălcescu din Jula
(Foto: Eva Iova)

La mulți ani, România!

Anul acesta, Institutul Cultural Român din Budapesta a marcat Ziua Națională a României printr-un concert excepțional de chitară susținut de *Ilie Stepan* și *Horia Crișan*, duminică, 23 noiembrie, în frumoasa sală de festivități a Palatului Dunărea din capitala Ungariei.

Prima zăpadă căzută în

acest an a fost parcă un semn că scenariul sărbătoririi României a fost respectat până în cele mai mici amănunte. Directorul ICR, *Brîndușa Armanca* a mulțumit tuturor celor care pe parcursul acestui an au participat la acțiunile Institutului, prieteni ai culturii românești și a precizat că această seară este dedica-

tă României, sufletului și trupului său geografic, iar românii când sărbătoresc, atunci cântă.

Cei doi „clasici în viață” *Ilie Stepan* și *Horia Crișan* au condus publicul încântat, prin anotimpurile muzicii. (În numărul următor veți putea citi o relatare mai amplă despre acest eveniment.) *Gabriela Elekes*

Despre identitatea naționalităților din Ungaria

Catedra de Andragologie a Institutului Pedagogic „Juhász Gyula” din cadrul Universității din Seghedin a organizat, în zilele de 12–13 noiembrie, conferința cu titlul „Identitate de naționalitate, națională și europeană” cu ocazia împlinirii a 80 de ani de când Institutul pedagogic a fost mutat în orașul de pe malul Tisei. În cele două zile au fost dezbătute probleme actuale sociale, politice, culturale și de învățământ, care îngreunează viața de toate zilele ale minorităților din Ungaria. Urmărind prelegerile, ne-am putut da seama că pe lângă problemele speciale ale diferitelor minorități există unele fenomene, cum ar fi cel al asimilării sau al alegerii identității, care par a fi prezente la fiecare naționalitate din Ungaria. Catedra de limba și literatura română a fost reprezentată la conferință de către trei profesori.

Prof. univ. dr. Ana Hoțopan a prezentat o prelegere despre conviețuirea țigănilor și românilor la Micherechi, conviețuire care ar putea fi un model pentru majoritate și pentru toate minoritățile din Ungaria. În timpul pauzei, șefa catedrei de română a argumentat astfel prelegerea: „Această conviețuire împlinește deja o sută de ani. Am încercat să prezint de la începuturi până în zilele noastre prin ce modificări a trecut această conviețuire. Din conviețuirea aceasta a reieșit de fapt că țigani din Micherechi au reușit să-și părească viața tradițio-

nală, cea de dinainte de a se fi întâlnit cu românii din Micherechi și să se integreze într-un fel oarecare în această societate. Este un model de urmat pentru că între români și țigani s-au format anumite modalități de comportament. Ceea ce trebuie să învețe de la noi majoritatea este conviețuirea minoritate-minoritate, de a accepta diferența celuilalt, de a stabili norme de comportamente și prin faptul acesta să le asigure loc de muncă, atunci țigani o să aibă o șansă de-a se ridica, să iasă din mediul care îi ține constrânși în continuare.”

Conf. univ. dr. Mihaela Bucin a ales o temă foarte actuală: „Cultul eroilor și construirea identității de minoritar”. Dacă avem oare noi românii din Ungaria un cult al eroilor, doamna Bucin ne-a răspuns astfel: „Acest cult al eroilor la românii din Ungaria există și ba, pentru că este vorba despre două situații foarte diferite. Este vorba despre un cult al eroilor venit dincolo de granițele țării, din România mai ales, de unde vin într-o oarecare măsură și fonduri. Este vorba despre acei eroi care sunt ai întregului popor român, fie politicianul Nicolae Bălcescu sau Moise Nicoară, fie scriitorul Liviu Rebreabu. Sunt apoi eroii locali, în ce măsură români asta ar fi de discutat, cum este de exemplu cazul lui Gheorghe Pomuț. Și apoi sunt acești eroi absolut locali în satele românești din Ungaria foarte îndrăgiți de comunitatea respectivă, care nu pot da însă șanse unei formări identitare decât pe plan foarte strâns, local.”

(Continuare în pag. a 5-a)

EDITORIAL

României, cu dragoste

Dacă ți s-a dat să trăiești în România și să ai părinți și strămoși români, nu ai de ce să te preocupe toată ziua faptul că ești român. E ca și respirația. Respiri, fără să te gândești în fiecare moment la asta. Dar dacă ești român și nu trăiești în România, nu poți să lași nici o singură zi să nu te gândești la ceea ce ești, ce au fost părinții și bunicii tăi. Și depinde de tine, numai de tine, dacă și nepoții tăi vor mai putea spune că sunt români.

Apropierea Zilei Naționale a României, 1 Decembrie, ne pune să căutăm răspunsuri la întrebări, care uneori pot părea a fi banale sau prea sentimentale: Sunt mândru că sunt român sau îmi este rușine? Sunt capabil să-mi definesc identitatea sau am o mică schizofrenie? Pot să-mi iubesc limba maternă în așa fel încât să o îngrijesc, să o vorbesc frumos și să o transmit copiilor și nepoților sau îmi bat joc de ea și îmi este rușine s-o vorbesc în public? Înainte să ne naștem, nimeni nu ne-a întrebat dacă vrem să ne naștem români sau orice alt neam. A fi român nu e o alegere personală și nici un premiu câștigat la loterie, ci o determinare înăscută. Mândria de a fi ceea ce ești, este (sau ar trebui să fie) un sentiment cât se poate de normal. Sentimentul de apartenență la neamul din care te tragi, nu poate fi pus la zid, nu poate fi schimbat ca o haină. Este normal să fii mândru că ești român, dacă te tragi din neamul lui Eminescu, Brâncuși, Cioran, Slavici, Șaguna, Gojdu și mulți alții. Așa este, o să zică unii, dar tot din acest neam se trag și tâlharii care au speriat occidentul sau comuniștii care au ținut România în beznă jumătate de veac, și atunci este tot așa de normal să ne fie și rușine că suntem români. Însă eu nu simt nimic față de aceștia, pentru că apartenența mea la acest popor nu este decizia mea, ci este un bun pe care l-am primit de la părinți.

Citeam undeva despre cazul unui tânăr neamț, care vizitând un muzeu al unui lagăr nazist din Polonia, a simțit brusc rușinea de a fi german. Și-a ars pașaportul și, din acel moment, a refuzat nu numai să se întoarcă în țara în care se născuse, dar să mai și vorbească limba strămoșilor săi. A fost expatriat cu forța și internat într-un spital de nebuni, unde conversează cu medicii numai în limba engleză. Nu știu dacă este chiar adevărată această poveste sau a fost inventată doar pentru a demonstra că nu poți să-ți judeci neamul, să te judeci pe tine însuși prin greșelile conaționalilor tăi. Mi-am amintit de pilda tânărului neamț deunăzi, când vorbeam cu un tânăr din părinți români de la noi, care în doar câteva minute mi-a spus atâtea lucruri rele despre români, despre România și nici unul singur bun, a vorbit cu atâtea ură despre neamul din care se trag și strămoșii lui, încât m-am întrebat dacă acesta chiar este normal sau ar trebui închis undeva. Și dacă mă mai gândesc că acesta a umblat câțiva ani și la școala românească... Prima dată m-a enervat discuția, după care însă mi-a fost milă de el. Îl vedeam cum va deveni un adult care niciodată nu va ști cine este, care va nu va avea succes în nimic, pentru că nu-și va găsi locul niciodată niciunde în lume.

Exact în aceste zile de sfârșit de noiembrie, dar cu 90 de ani în urmă, în 1918, drumurile spre Alba Iulia erau pline de români din toate colțurile țării. Printre aceștia se aflau și români din Jula, Micherechi, Chitighaz sau Jaca. S-au dus și ei ca mulți alții, cu căruța sau pe jos, spre orașul ce avea să devină capitala Marii Uniri, la 1 Decembrie 1918. S-au dus să le spună celor de acolo, că și în acele sate de unde vin ei trăiesc români, care își doresc unirea cu neamul lor. Ziua de 1 Decembrie este sărbătoarea tuturor românilor din lume, oriunde ar trăi ei, pentru că ne amintește de voința românilor de a fi uniți și ne face mândri de înaintașii noștri.

Eva Iova

Pe scurt...

BIBLIOTECĂ DIGITALĂ
ÎN 21 DE LIMBI

Giga-biblioteca pe internet a Uniunii Europene își începe activitatea. Pe pagina web europeană vor fi accesibile mai multe milioane de filme, reproducări de pictură, materiale audio, hărți, manuscrise precum și alte documente și foarte multe cărți. Biblioteca on-line se deschide, pentru moment, cu doar două milioane de articole digitalizate. Întreaga trezorerie culturală digitală trebuie terminată până în 2010, când va cuprinde 10 milioane de articole. Scopul Uniunii este acela ca, până în 2012, în bibliotecile naționale, volumul cărților digitalizate să crească la 4% și va fi accesibilă în 21 de limbi.

MUNCITORII ROMÂNI
STOPAȚI

Nici după 1 ianuarie 2009 Ungaria nu își va deschide în totalitate piața muncii pentru muncitorii din România și Bulgaria – reiese din raportul Comisiei Europene ce a fost adoptat săptămâna trecută. 15 state membre ale UE – între care și Ungaria – au informat Comisia Europeană că după expirarea primilor doi din cei șapte ani ai perioadei de tranziție, și după 1 ianuarie 2009 intenționează să mențină restricțiile față de muncitorii din România și Bulgaria – informează Bruxinfo. Restricțiile sunt motivate prin faptul că deschiderea pieței muncii pentru străini ar perturba situația internă, sau ar exista pericolul perturbării.

ANA BLANDIANA
LA BRUXELLES

Casa de Cultură Belgo-Română „Arthis” din Bruxelles organizează, pe 30 noiembrie, o conferință literară cu Ana Blandiana, figura emblematică a literaturii române și expozițiile de fotografie „Memorialul de la Sighet” și „O cronologie a războiului rece” prezentate de Romulus Rusan. Evenimentul face parte din acțiunea amplă Interlitratur, realizat ca urmare a unei colaborări între douăsprezece asociații bruxeleze. Parcursul Interlitratur reunește scriitori de diverse origini ce vor veni la Bruxelles pentru a împărtăși experiența și talentul lor cu iubitorii de literatură.

La Micherechi poate veni salvarea
și din Salonta

Frontiera de stat româno-ungară va înceta să mai existe când vine vorba despre incendii sau urgențe medicale: pompierii și ambulanțele din cele două țări vor acționa de o parte și de alta a graniței, pentru a asigura intervențiile în cât mai scurt timp.

Declarația privind cadrul legal și condițiile logistice a fost semnată de cele două guverne la Seghedin, cu ocazia ședinței comu-

ne din 21 octombrie. În următoarea perioadă, serviciile de telecomunicații speciale din cele două țări vor realiza interconectarea sistemelor naționale unice pentru apeluri de urgență. După realizarea acestui pas, un apel transmis la 112 de pe partea românească a frontierei va putea fi direcționat spre pompierii sau ambulanțele maghiare, în cazul în care aceștia sunt mai bine poziționați pentru

intervenție. Similar, apelul de urgență transmis în rețeaua ungară va fi preluat, dacă situația o cere, de echipele de intervenție române.

Asta înseamnă că dacă e chemată urgența la un bolnav din Micherechi, aceasta poate sosi și de la spitalul din Salonta, sau dacă, de exemplu, la Vârșand sau Pilu este incendiu, acesta poate fi stins mai repede de pompierii din Julia.

E.I.

Concerte
de Crăciun
la Arad

Cunoscutul cântăreț Tudor Gheorghe va fi prezent la Arad în ziua de 9 decembrie, când va concerta la Sala Palatului Cultural, cu începere de la ora 19.00. La concertul intitulat „Taina Cuvintelor”, biletele se pot cumpăra la casieria Filarmonicii de Stat Arad, la prețul de 50 lei.

Pe 11 decembrie, de la ora 19.00, arădenii și nu numai sunt așteptați la concertul de colinde susținut de Ștefan Hrușcă, la Teatrul Clasic „Ioan Slavici” din Arad. Biletele de intrare costă 50 lei și se pot procura de la casieria teatrului arădean.

Cei care îl îndrăgesc pe Costel Busuioc vor avea ocazia să îl vadă și să îl asculte pe 23 decembrie, începând de la ora 19.00, la Sala Palatului Cultural din Arad, într-un concert de colinde intitulat „Acasă de Crăciun”, alături de soprana Diana Țugui și dirijorul Marius Hristescu. Biletele pentru acest concert pot fi cumpărate de la casieria Filarmonicii de Stat Arad cu 100 lei.

A.B.

Muncitori
români
în Ungaria

Românii reprezentau aproape jumătate (44,4%) din totalul cetățenilor străini care lucrau legal în Ungaria, la sfârșitul primului semestru din acest an.

Potrivit datelor autorităților din Ungaria, publicate de Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM), din cei 35.000 de străini înregistrați în evidențele autorităților maghiare la 30 iunie 2008 care lucrau legal în acest stat, 15.552 erau români.

ALEGERI2008

ALEGERI PARLAMENTARE
ÎN ROMÂNIA 2008

Alegerile parlamentare au loc în data de 30 noiembrie 2008.

Pentru cetățenii români cu drept de vot, pe teritoriul Republicii Ungare se organizează trei secții de votare în următoarele locații:

1. **Ambasada României în Republica Ungară**
1146 Budapesta, strada Thököly, nr. 72
2. **Consulatul general al României la Seghedin (Szeged)**
6720 Seghedin, strada Kelemen, nr. 5
3. **Consulatul general al României la Julia (Gyula)**
5700 Julia, strada Munkácsy, nr. 12

Procesul de votare se va desfășura în data de 30 noiembrie 2008, între orele 7.00–21.00 (ora Ungariei).

Puteți vota doar cu următoarele documente stabilite de lege:

1. Dacă aveți domiciliul în Ungaria, votați pe baza pașaportului simplu valabil, cu mențiunea privind stabilirea domiciliului în străinătate (cunoscut și ca pașaport CRDS).
2. Dacă aveți reședința în Ungaria, votați cu pașaportul simplu valabil sau cu cartea de identitate valabilă, însoțite de un document emis de autoritățile ungare, care să dovedească că aveți reședința în Ungaria și anume: certificat de înregistrare, permis de ședere temporară sau permis de ședere permanentă.

Nu se poate vota cu un document de identitate temporar, deci nici cu titlu de călătorie!

Nu se poate vota cu acte expirate!

Vă recomandăm să vă adresați din timp reprezentanțelor diplomatice ale României pentru actualizarea documentelor!

Pentru mai multe informații despre procedura de vot peste hotare, vă rugăm să solicitați „Ghidul alegătorului român din străinătate” de la cea mai apropiată misiune diplomatică sau să îl descărcați de pe site, de la:

<http://www.mae.ro/index.php?unde=doc&id=37079>.

Pentru alte informații privind alegerile pentru Camera Deputaților și Senat vă rugăm să accesați site-ul Autorității Electorale Permanente: <http://www.roaep.ro>.

Jurnaliștii români se unesc într-un forum internațional

Grupul de inițiativă al Forumului Internațional al Jurnaliștilor Români, din care fac parte și jurnaliștii români din Ungaria, s-a reunit la Cluj-Napoca între 17-19 octombrie 2008. Au participat jurnaliști de expresie română din Republica Moldova, Serbia și Ucraina. Evenimentul este unic în Europa, deoarece pentru prima oară jurnaliștii români din România și din afara granițelor țării se organizează într-o asociație profesională neguvernamentală. Despre desfășurarea primei întâlniri a jurnaliștilor, care a avut loc la Cluj și despre scopul și planurile de viitor ale acestui forum am stat de vorbă cu președintele forumului, **Romeo Couți**, directorul TVR Cluj.

– Principalul scop este de a ne întâlni toți jurnaliștii români și de a vedea care ne sunt problemele și ce trebuie să facem, astfel încât cultura, limba și tradițiile românești să fie promovate în presa de limba română. Dincolo de aceste considerente de ordin general, vrem să constituim această asociație într-o grupare în care jurnaliștii români să se simtă bine protejați, să simtă că pot să vină să-și arunce în spațiul de dezbatere problemele profesionale pe care le au și sperăm că acest proiect va fi un succes. La întâlnirea de la Cluj-Napoca au participat jurnaliști de limba română din Serbia, Valea Timocului, Ucraina și Republica Moldova, unde ideea a fost foarte bine primită. S-a hotărât ca începând de anul viitor să încercăm să demarăm primul congres al jurnaliștilor de limba română din jurul României. Sperăm să fie un succes. Acest congres va avea ca triadă de organizare și teme de discuție limbaj-mesaj-libertate. Adică, limbajul este foarte important pentru presa comunităților de

limba română, mesajul este de asemenea foarte important, anume ce se transmite în presa de limba română de către jurnaliștii de limba română, și evident lucrul cel mai important și esențial, libertatea dată exprimării în presa de limba română.

– Cum s-a desfășurat această primă întâlnire de la Cluj?

– Au fost trei zile de dezbateri. Au fost niște dezbateri destul de vii. S-a făcut prima structură organizatorică a forumului, exista deja constituit din punct de vedere legal, dar s-au mai făcut mici adaptări. Forumul va avea două comitete importante. Un comitet format din directori de publicații și instituții media de limba română din afara României, din țările care sunt membre, și unul al membrilor fondatori, format din jurnaliști. Au fost întâlniri cu diverși reprezentanți din societatea civilă și din învățământul superior și ca o concluzie pot să vă spun că s-a semnat un protocol cu Facultatea de Jurnalism din Cluj, prin care forumul și facultatea vor organiza în fiecare an

două școli de vară de câte o săptămână la începutul și la sfârșitul anului.

– Pentru ce dată a fost stabilit a se desfășura primul congres și unde?

– Primul congres s-a hotărât să aibă loc la Cladova, în Valea Timocului, un loc frumos cu o puternică comunitate românească, unde sperăm că ne vom aduna toți jurnaliștii români din țările vecine României și nu numai, pentru că avem în vedere să invităm cu statut de observator și jurnaliști din Europa, din Statele Unite sau din locuri mai îndepărtate unde există presă de limba română. Congresul va avea loc la începutul lunii mai 2009. Este perioada când, de regulă, presa sărbătorește libertatea de exprimare și sperăm într-o participare cât mai numeroasă și ca acest congres să fie un succes.

– Fiind un forum profesional neguvernamental, de unde se vor face rost de fonduri?

– Asta a fost o problemă care evident s-a discutat și comunitățile de jurnaliști români probabil obișnuiți de a obține bani de la guvern sau din proiecte guvernamentale ne-au pus aceeași întrebare. Fondurile se vor aloca din sponsorizări și din fonduri private. Nu vom apela la fonduri guvernamentale în această primă etapă. Structura este o structură modernă, foarte vie și sperăm să existe competiție inclusiv și pe finanțarea unor proiecte.

A. Butar

Despre identitatea naționalităților din Ungaria

(Urmare din pag. a 3-a)

E vorba de povestitori, dansatori, de Mihai Purdi, de Teodor Șimonca, de Gheorghe Nistor etc. Aceste două extreme sunt în formarea eroilor și implicit al unei identități axată pe acest cult. Eroii locali mă îndoiesc că vor avea o viață prea lungă, deoarece aceștia nu intră în marea istorie mai mult de două-trei generații, și oricât de mari și generoase ar fi faptele lor acestea sunt prea locale pentru a fi generale și întinse în timp."

Istoricul **dr. Petru Weber** a vorbit despre fenomenul de „Alegere a identității la tinerii români din Ungaria”. Faptele, datele găsite de domnul Weber pentru un român din Ungaria cu bun simț sunt șocante: „Lucrând la Catedra de română, am observat un fenomen pe care eu l-am sesizat încă din anii precedenți și anume cel al alegerii identității, al caracterului deja

opțional al identității la românii din Ungaria. De altfel, cum am auzit la conferință, este fenomenul asemănător și în sânul slovacilor din Ungaria și chiar al germanilor. Din cercetarea efectuată de mine m-a frapat faptul că de exemplu doar 11% dintre copiii sub vârsta de 14 ani, potrivit unui sondaj, mai vorbesc limba părinților lor. Deci, cu părinții lor, în majoritatea localităților românești copiii folosesc deja limba maghiară. Asta nu înseamnă că nu înțeleg româna, însă ceea ce pare a fi contradictoriu este că totuși 74% din părinți optează pentru ca acești copii să frecventeze școli unde se predă limba naționalității respective. Ceea ce înseamnă că părinților li se creează această atitudine de încercare de-a readuce copiii lor în identitatea strămoșilor și să încerce oarecum salvarea acestei identități.”

Anamaria Brad

Sărbătoarea hramului Catedralei Sf. Nicolae din Julia

Joi, 4 decembrie, Catedrala Ortodoxă Română din Julia îl sărbătorește pe Sfântul Nicolae, făcătorul de minuni, protectorul spiritual al marinarilor, negustorilor, deținuților, dar mai ales al copiilor de pretutindeni. La fel ca în fiecare an, românii din Julia și împrejurimi sunt așteptați să participe la slujba arhierască, săvârșită de PS Episcop Siluan, PC vicar **Pavel Ardelean** și tot soborul preoților Eparhiei ortodoxe românești din Ungaria, cu ocazia sărbătorii hramului bisericii. După obicei, copiii de la Julia sunt așteptați la slujbă, după care vor primi daruri de Sf. Nicolae. Sfânta Liturghie va începe la ora 10.00.

A.B.

Pe scurt...

JULA

La ultima ședință din 27 noiembrie a Consiliului Local din Julia s-a ales conducătorul Grădiniței Românești din Julia. Din informațiile obținute înainte de ședință, consilierii locali nu vor avea o sarcină grea, deoarece vor trebui să decidă asupra unui singur concurs, înaintat de **Ana Ciotea**, directoarea împuternicită, care se bucură atât de sprijinul colegilor cât și de susținerea Autogovernării Românești din Julia.

MICHERECHI

Pe 15 noiembrie, la berăria „Sport” a avut loc întâlnirea promoției 1975-1983. Cei 28 de tineri, împreună cu diriginta **Kertész Lajosné** au depus coroane de flori la mormintele profesorilor decedați, **Gheorghe Dulău** și **Iosif Korponai** (diriginte în clasa a 5-a), după care au petrecut ore în șir cu amintiri și pline de emoțiile revederii.

JULA

La Primăria Julei a avut loc, pe 20 noiembrie, o audiență publică pe tema sănătății populației orașului. **Dr. Vasile Marc**, medic internist la Spitalul Pándy din Julia a ținut o prelegere pe această temă.

ALETEA

Pe 18 decembrie, la sediul Autogovernării Românești din oraș, copiii școlii generale și secția românească a grădiniței maghiare vor susține un program comun de sărbători, care va cuprinde cântece și poezii de iarnă. Autogovernarea Românească din Aletea va acorda mici cadouri pentru copiii.

SEGHEdin

Ombudsmanul pentru drepturile minorităților a făcut o vizită în cursul acestei săptămâni în județul Ciongrad. Pe 26 noiembrie, **Kállai Ernő** s-a întâlnit cu președinții autogovernărilor minoritare din județul Ciongrad.

CHITIGHAZ

Școala de Artă „Kaláris” din Chitighaz organizează pe 13 decembrie, de la ora 17.30, un bal de binefacere la Casa de Cultură din localitate. Venitul seratei va fi destinat cumpărării de noi costume pentru echipa de dansuri a școlarilor din Chitighaz.

Apel la rugăciune și post pentru România

Rețeaua de Rugăciune pentru România invită toți creștinii la o săptămână de post și rugăciune pentru alegerile din România. Săptămâna de rugăciune se desfășoară în această perioadă, între 24–30 noiembrie.

Rețeaua Națională de Rugăciune pentru România s-a născut la 1 septembrie 2001, ca răspuns la nevoia de a acoperi România prin rugăciune, într-un mod strategic. Scopul acestei lucrări de rugăciune este pregătirea terenului pentru avansarea Împărăției lui Dumnezeu în România. Creștinii se roagă ca puterea Evangheliei Domnului Isus Cristos să fie vestită fiecărui român și ca România să experimenteze trezirea spirituală. Aceasta este o chemare la mobilizare generală, e o stare de urgență – și trâmbița Domnului sună cu putere. Mai jos redăm o parte a apelului Rețelei de Rugăciune pentru România.

„Haideți să răspundem apelului cu credințioșia și cu dârzenia unor biruitori prin Isus, care revendică România pentru Cristos, care revendică partea

noastră de moștenire ca și răscumpărați ai Domnului.

Să ne rugăm pentru:

- ca Duhul Domnului să acopere țara noastră precum apele acoperă fundul mării

- pentru schimbare în România, pentru ca Voia Domnului să se împlinească în țara noastră precum în cer, așa și pe pământ

- oamenii să voteze cu ochi spirituali deschiși, ca orice duh de manipulare și de confuzie să fie îndepărtate

- împotriva fraudelor electorale

- pentru participare la vot și pentru discernământ spiritual pentru alegători – ca Duhul Domnului să-i

conștientizeze cum să aleagă

- pentru ca oameni cu frica de Domnul care să fie aleși și ridicați în autoritate în țara noastră

- pentru protecție în vremea aceasta de tranziție.

Domnul să vă binecuvânteze, să binecuvânteze România și să se îndure de noi și de țara noastră!

Versetul cheie pentru această mișcare de rugăciune este: „Dacă poporul Meu peste care este chemat Numele Meu se va smeri, se va ruga, și va căuta Fața Mea și se va abate de la căile lui rele – îl voi asculta din ceruri, îi voi ierta păcatul, și îi voi tămădui țara” (2 Cronici 7:14).

Cinci minute pe oră?

(Ioan 17)

Împreună suntem chemați să devenim sfinți, deoarece El este sfânt! Cum vom îndeplini această chemare dacă nu avem timp să ne rugăm? Mă gândesc la unul din evenimentele prezentate în Scriptură, în care Domnul Isus, cu mulți ani în urmă, s-a rugat pentru aleșii Săi, ca ei să fie una cum El este cu Tatăl. Ioan, omul care l-a iubit atât de mult pe Învățătorul său, ne prezintă una dintre cele mai intime rugăciuni din Scriptură. Această rugăciune se găsește în Evanghelia lui Ioan, capitolul 17.

Această rugăciune ne arată foarte clar, relația autorului cu Învățătorul său, Isus Hristos, dar mai presus de toate, ne arată relația acestui Învățător și a Tatălui Său. Observația acestui capitol nu este o rugăciune făcută în centrul atenției, ci mai degrabă, retras într-un loc intim, care oferă o relație intimă.

Scopul Domnului Isus era acela ca aleșii Săi să fie în același gând pe care El îl avea cu Tatăl Său. Această rugăciune, imprimă și grupează aspectul vieții creștine, care trebuie prezentat înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor.

Se pare că în zilele noastre, am ajuns să alergăm dintr-un loc în altul, uitând că suntem într-o călătorie cu Dumnezeu. Dumnezeu așteaptă ca noi să venim înaintea Sa, însă ca și poporul Israel (Ieremia 4), noi nu avem timp pentru El. Trebuie să ne găsim un loc intim, în care să începem să petrecem viața noastră alături de Domnul Nostru.

Ce zici de cinci minute pe oră? Cinci minute pe oră – în fiecare zi! În comparație cu ceea ce El ne-a dat, 24 de ore, noi încercăm să-l oferim Domnului zilnic, pentru început 1 ora și 20 de minute!

În timp ce citim acest

capitol, ar trebui să luăm în considerare anumite întrebări:

- Care este relația ta cu cei din jur?

- Care este relația ta cu Dumnezeu?

- Ai un loc anume, în care vii înaintea Tatălui?

- Unde este acest loc intim? În centrul atenției unde ești văzut de alții sau într-un loc retras, în care tu și Tatăl, trăiți o viață intimă prin Fiul Său?

- De ce dorești să fii în această relație intimă cu Dumnezeu?

- Care este scopul pentru care te rogi?

Cinci minute pe oră, nu este o lege, ci o modalitate de-a-i mulțumi Domnului pentru ce a făcut pentru tine!

Cineva spunea că „viața de rugăciune începe cu primii pași și primele minute petrecute într-un loc bine stabilit, înaintea lui Dumnezeu”. Domnul să ne ajute!

Evanghelizare la Micherechi

La acest sfârșit de săptămână, în zilele de 29 și 30 noiembrie, la Micherechi va fi propovăduită Vestea cea Bună a lui Isus Cristos, a iubirii lui Dumnezeu față de omenire. Având în vedere că Biserica nu există pentru propriul interes al membrilor ei și creștinii sunt în lume pentru a mărturisi despre harul lui Dumnezeu în Cristos, credincioșii bapțiști din Micherechi vor organiza trei servicii speciale de evanghelizare. În seara de sâmbătă, cu începere de la ora 17.00, Evanghelia va fi vestită de pastorul Levente Ianos din Iermata Neagră, iar la serviciile divine de duminică de pastorul Gheorghe Pădure din Oradea, servicii care vor începe de la orele 9.00 și 15.00. La programul de închinare vor contribui un grup de tineri din Oradea, respectiv fanfara, tinerii, copiii și alți membri ai Bisericii.

Să ne rugăm ca Vestea Bună a Tatălui să fie într-adevăr Vestea Bună pentru toți cei care vor participa la aceste servicii speciale.

R. P.

Ioan 17

După ce a vorbit astfel, Isus a ridicat ochii spre cer, și a zis: „Tată, a sosit ceasul! Proslăvește pe Fiul Tău, ca și Fiul Tău să Te proslăvească pe Tine, după cum l-ai dat putere peste orice făptură, ca să dea viața veșnică tuturor acelorora, pe care l-ai dat Tu. Și viața veșnică este aceasta: să Te cunoască pe Tine, singurul Dumnezeu adevărat și pe Isus Hristos, pe care l-ai trimis Tu. Eu Te-am proslăvit pe pământ, am sfârșit lucrarea, pe care Mi-ai dat-o s-o fac. Și acum, Tată, proslăvește-Mă la Tine însuși cu slava, pe care o aveam la Tine, înainte de a fi lumea. Am făcut cunoscut Numele Tău oamenilor, pe care Mi i-ai dat din lume. Ai Tăi erau, și Tu Mi i-ai dat; și ei au păzit Cuvântul Tău. Acum au cunoscut că tot ce Mi-ai dat Tu, vine de la Tine. Căci le-am dat cuvintele, pe care Mi le-ai dat Tu. Ei le-au primit, și au cunoscut cu adevărat că de la Tine am ieșit, și au crezut că Tu M-ai trimis. Pentru ei Mă rog. Nu Mă rog pentru lume, ci pentru aceia, pe care Mi i-ai dat Tu; pentru că sunt ai Tăi: tot ce este al Meu, este al Tău, și ce este al Tău, este al Meu, și Eu sunt proslăvit în ei. Eu nu mai sunt în lume, dar ei sunt în lume, și Eu vin la Tine. Sfinte Tată, păzește, în Numele Tău, pe aceia pe care Mi i-ai dat, pentru ca ei să fie una, cum suntem și noi. Când eram cu ei în lume, îi păzeam Eu în Numele Tău. Eu am păzit pe aceia, pe care Mi i-ai dat; și nici unul din ei n-a pierit, afară de fiul pierzării, ca să se îplinească Scriptura. Dar acum, Eu vin la Tine; și spun aceste lucruri, pe când sunt încă în lume, pentru ca să aibă în ei bucuria Mea deplină. Le-am dat Cuvântul Tău; și lumea i-a urât, pentru că ei nu sunt din lume, după cum Eu nu sunt din lume. Nu Te rog să-i iei din lume, ci să-i păzești de cel rău. Ei nu sunt din lume, după cum nici Eu nu sunt din lume. Sfintește-i prin adevărul Tău: Cuvântul Tău este adevărul. Cum M-ai trimis Tu pe Mine în lume, așa i-am trimis și Eu pe ei în lume. Și Eu însumi Mă sfântesc pentru ei, ca și ei să fie sfințiți prin adevăr. Și mă rog nu numai pentru ei, ci și pentru cei ce vor crede în Mine prin cuvântul lor. Mă rog ca toți să fie una, cum Tu, Tată, ești în Mine, și Eu în Tine; ca, și ei să fie una în noi, pentru ca lumea să creadă că Tu M-ai trimis. Eu le-am dat slava, pe care Mi-ai dat-o Tu, pentru ca ei să fie una, cum și noi suntem una, Eu în ei, și Tu în Mine; pentru ca ei să fie în chip desăvârșit una, ca să cunoască lumea că Tu M-ai trimis, și că i-ai iubit, cum M-ai iubit pe Mine. Tată, vreau ca acolo unde sunt Eu, să fie împreună cu Mine și aceia, pe care Mi i-ai dat Tu, ca să vadă slava Mea, slavă, pe care Mi-ai dat-o Tu; fiindcă Tu M-ai iubit înainte de întemeierea lumii. Neprihănitule Tată, lumea nu Te-a cunoscut; dar Eu Te-am cunoscut, și aceștia au cunoscut că Tu M-ai trimis. Eu le-am făcut cunoscut Numele Tău, și li-l voi mai face cunoscut, pentru ca dragostea cu care M-ai iubit Tu, să fie în ei, și Eu să fiu în ei.”

„Aici ne împlinim misiunea pentru care ne-am hotărât să trăim...”

Interviu cu preotul ortodox Florin Olteanu de la Chitighaz

În ziua de 9 noiembrie, credincioșii ortodocși din Chitighaz au prăznuit hramul bisericii Sfinților Arhangheli Mihail și Gavriil, purtători de grijă ai bisericii. La Sfânta Liturghie oficiată de Prea Sfințitul Părinte Episcop Siluan și de un sobor de preoți, parohul Florin Olteanu a fost distins de către Prea Sfinția Sa, Episcopul Julei cu rangul onorific de „iconom stavrofor”, ca recunoaștere a activității sale pastorale. Despre acest însemnat eveniment, despre distincția primită și despre dragostea pentru comunitatea în care și-a început misiunea de preot în urmă cu un deceniu și jumătate i-am solicitat părintelui Florin Olteanu un interviu.

Amintiri de la început de drum

– Anul viitor în primăvară se împlinesc 15 ani de când am pășit pe teritoriul Ungariei și în decursul acestor ani, nici nu îmi vine să cred că au trecut atât de repede, am încercat să-mi împlinesc misiunea în care am fost numit și spre care am pornit cu cea mai mare conștiinciozitate. Au fost bucurii, au fost tristeți, au fost de toate, dar cea mai mare bucurie este că am reușit într-o oarecare măsură să împlinesc ceea ce mi-am propus. E adevărat că la început am pornit timid, a fost foarte greu, în primul rând că era un mediu străin, alți oameni, altfel de gândire, probleme cu limba maghiară în care nu știam aproape nimic să vorbesc, totul era diferit față de ceea ce am știut eu. Însă încet, încet, cu trecerea timpului, am început să mă acomodez, am început să simt ceea ce au nevoie oamenii de la mine, am început să constat problemele comunității și, împreună cu credincioșii, numai cu ajutorul lor, am încercat să punem

treburile la punct așa cum ar trebui să se rezolve într-o comunitate. E adevărat că acum, făcând o scurtă privire înapoi, ne dăm seama cum au trecut anii așa de repede, însă în egală măsură ai și satisfacția împlinirii. Fiindcă, privind lucrurile, îți dai seama că prin muncă continuă, prin activitate, nu pot să spun că neobosit de multă muncă, dar a fost nevoie de o activitate continuă. Am reușit totuși să realizez cât de cât ceea ce mi-am propus în urmă cu un deceniu și jumătate, când am pășit în mijlocul acestei comunități.

Zece ani de la renovarea și târnosirea bisericii

– Când am început lucrările de renovare ale bisericii eram la început de drum, erau doar câțiva ani de când luasem în primire parohia. Am primit o sumă din partea statului maghiar, care reprezenta despăgubirea clădirii fostei școli confesionale, chiar dacă acea sumă nu era reală, deoarece cele patru milioane de forinți pe care i-am primit atunci nu reprezentau

nici un sfert din valoarea clădirii. Astfel, dispunând de această sumă, am hotărât să-i folosim pentru renovarea bisericii în interior, biserica noastră fiind atunci săracă, în sensul că nu avea pictura. Reușind să facem renovarea completă în interior, superficial am făcut și renovarea în exterior, care atunci, din banii pe care i-am avut, pentru a arăta bine, era suficient. Am făcut acest lucru și am fost mulțumit de faptul că am reușit și toate acestea s-au întâmplat cu ajutorul credincioșilor. Bineînțeles că suma de care a dispus biserica nu era de ajuns și comunitatea a făcut rost de banii necesari și am putut să finalizăm lucrarea respectivă. Îmi aduc aminte că atunci lucrările costau peste șapte milioane și noi dispuneam doar de patru, iar restul s-a adunat de la credincioși.

Tot ceea ce am realizat este rodul parohiei

– Pentru parohia noastră sărbătoarea hramului a însemnat și anul aniversar, zece ani de la târnosire. Interesant că multe biserici nu au fost târnosite, deși ele există de sute de ani aici. Noi, imediat după pictarea bisericii, am hotărât să o târnosim, iar anul acesta, împlinindu-se un deceniu de la acest eveniment, am considerat că fiind o perioadă semnificativă, să organizăm o sărbătoare mai de amploare la care credincioșii au participat într-un număr destul de frumos. Am constatat că tot ceea

ce am făcut aici, împreună, este rodul parohiei. Satisfacția a fost deplină pentru că prin aceste distincții pe care le-am primit atât eu cât și unul dintre vrednicii parohiei noastre, domnul Gheorghe Secan, care a primit „Ordinul Sanctus Stephanus Magnus”, dăruit și semnat de Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, Prea Fericitul Daniel, constatăm că este munca întregii parohii în cursul ultimului deceniu și nu numai, deoarece dacă mă refer la domnul Secan, multă lume știe că de mic copil slujește biserica. Aceste distincții nu sunt altceva decât răsplata pentru ceea ce noi am reușit să facem pentru biserică și nu e numai răsplata noastră, ci a întregii comunități, pentru că singuri nu am fi reușit, nici unul. În cazul meu, păstor fără turmă nu poate exista sau invers, turma fără păstor se risipește.

Acolo unde omul vrea și încearcă să facă ceva, reușește. Și eu cred, după cum v-am mai amintit, am reușit într-o oarecare măsură ceea ce mi-am propus. Trecând deja o perioadă așa de frumoasă, o perioadă din viața mea, mă simt de parcă sunt aici de și mai multă vreme. E adevărat că nu am fost preot la altă parohie, aici mi-am început misiunea mea de preot și aici am trăit cele mai frumoase împliniri ale slujirii mele preotești. Mă simt legat de acest loc, nu numai prin faptul că aici trăiesc cu familia și aici ne desfășurăm activitatea, atât eu cât și soția mea, aici învață fetele noastre, ci și prin faptul că aici ne împlinim misiunea pentru care ne-am hotărât să trăim noi în viața aceasta.

Anamaria Brad

Anca Butar

Din pruncie stau în slujba bisericii...

Cu ocazia hramului bisericii din Chitighaz, domnului Gheorghe Secan i-au fost recunoscute meritele prin Ordinul Sfântul Ștefan cel Mare – Sanctus Stefanus Magnus, ce poartă semnătura PF Patriarh Daniel și sigilul Patriarhiei Române. Domnia sa din tinerețe este un membru foarte activ în viața bisericească.

– A fost o mare surpriză pentru mine și mă simt foarte onorat și mulțumesc mult Bisericii Ortodoxe Române din Chitighaz și Episcopiei Române că au crezut de bine să îmi acorde această diplomă.

– De când slujiți biserica din Chitighaz?

– Din pruncie stau în slujba bisericii. De mic copil, în fiecare duminică am venit la slujbă, apoi când m-am căsătorit am devenit membru în comitet, și de zeci de ani eu tot aici am fost și am slujit și atunci când nu am avut preot. Am săvârșit slujba așa cum am știut eu... Pe toți preoții i-am ajutat, care au fost aici până acum, pe părintele Borza, Mișcuța, și acum pe părintele Olteanu. Dar am avut relații foarte bune și cu pr. Békesi, pr. Cornel Mândruțau și cu pr. Sabău. De la fiecare am învățat

ceva. Să știți că în ultima vreme când de exemplu pr. Mișcuța era bolnav, zicea când mergea la el cineva cu probleme, să se îndrepte către domnul Secan, el știe mersul lucrurilor.

– La sfârșitul slujbei, părintele paroh Florin Olteanu a amintit că la inițiativa Dumneavoastră s-a zidit și actuala casă parohială. Așa este?

– A fost o perioadă cam lungă, când nu am avut preot și atunci părintele vicar ne-a sugerat, să construim o casă parohială pentru că altfel va fi greu să găsim un preot pentru că acesta nu are unde să locuiască. Așa că în jurul anilor 1978–80 ne-am apucat de construirea casei. Am făcut așa cum am știut...

Domnului Secan îi urăm, și pe această cale, multă sănătate și putere, ca să poată sluji încă mulți ani biserica, iar pentru că pe 16 noiembrie a împlinit frumoasa vârstă de 84 de ani îi urăm un călduros „La mulți ani!”

Vin sărbătorile de iarnă...

Cu pași repezi se apropie sărbătorile de iarnă! Perioada anului cea mai așteptată, cu „vizitele” lui Moș Nicolae și Moș Crăciun, cu colinde și multă zăpadă...

Dragi copii, mai aveți câteva zile să scrieți scrisoare Moșului, cerându-i cadouri, jucării și tot ce vreți voi, iar în schimb învățați cât mai multe poezii și cântecele.

O să vedeți, cu cât știți mai multe cu atât o să fie cadoul vostru mai mare și mai frumos. Cu poezia de mai jos vă ajutăm și noi în aceste pregătiri.

Moșul sigur va veni!

*Cad licuricii de zăpadă
Ca lacrimile unor sfinți.
Și Moșul vine iar să-i vadă
Pe toți copiii cei cuminiți.*

*Sosește iar cu daruri multe
Pentru iubiții săi copii
Și-ar vrea din suflet să asculte
Doar cântece și poezii!*

*Cu sania cea luminoasă
Aleargă printre fulgi de nea
Și intră-n fiecare casă,
Cadouri multe să ne dea.*

*Acum un an, când a venit,
Să îmi aducă un cadou,
Cu dragoste i-am mulțumit
Și-am spus că îl aștept din nou.*

*Când vin acasă de la școală,
Privesc afară zi de zi.
Și nu am nici o îndoială
Că Moșul sigur va veni!*

Ajută-l pe Moșul să ajungă cât mai repede
să așeze cadourile sub pom!

„Lumea” se mărește

Savanții, filozofii, gânditorii Renașterii au știut că trăiau o epocă nouă. Unul dintre ei, Cardano, matematician, medic și fizician italian, scria: „M-am născut în acest secol în care Pământul a fost descoperit, în timp ce anticii cunoșteau abia o treime din el... Cunoștințele s-au lărgit... artileria... imprimeriile...” Cardano se născuse într-o epocă deosebită, și el știa asta.

Drumurile Indiei

Marinarii micului regat al Portugaliei sunt cei care deschid drumul marilor descoperiri. Mergând de-a lungul coastelor Africii, ei ating în sfârșit Indiile. Spaniolii încearcă să navighe-

Renașterea. În preajma anului 1500, șapte orașe din Italia au mai mult de 50.000 de locuitori. Acolo înflorește, înaintea capitalilor și orașelor din nordul Europei, noua artă, acolo se ridică cele mai frumoase palate.

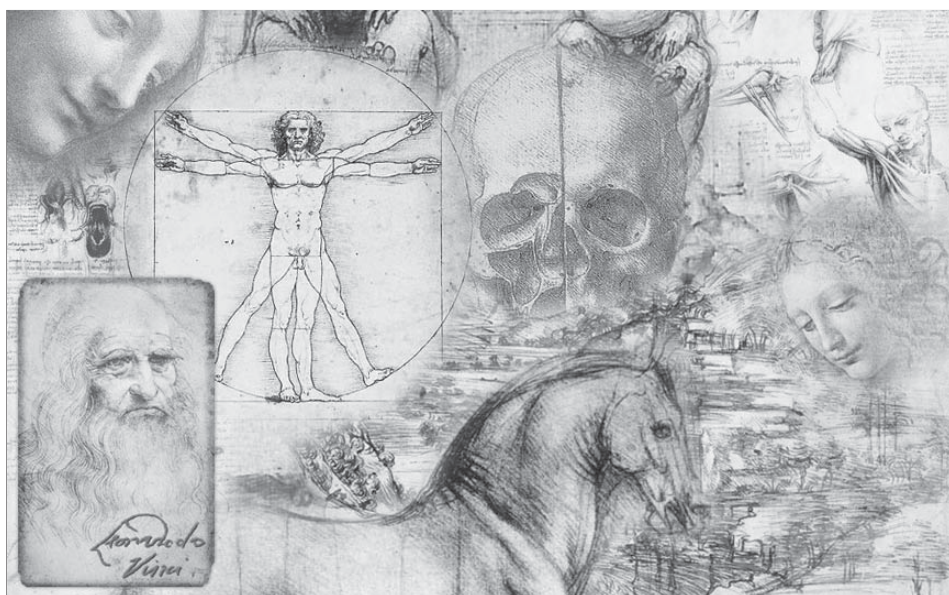
Cei mai buni artiști italieni merg la curtea prinților și regilor din toată Europa. O dată cu tipografiile și apariția cărților și a ziarelor tipărite, se dezvoltă și se răspândesc noile idei. Curioși față de tot ce-i înconjoară, savanții, pictorii și sculptorii încep să observe lumea așa cum este ea. Ei fac experiențe științifice.

Umaniști, ei cred în om, în rațiunea lui.

deține aproape toate cheile cunoașterii. Capii ei, papa și episcopii, trăiesc precum prinții. Câțiva creștini judecă actele și tradiția Bisericii ca necorespunzând învățăturii lui Isus Cristos. Ei vor s-o reformeze. Dar aceasta-i condamnă pe cei ce protestează. În pofida luptelor sângeroase, mai mult de un european din trei trece la protestantism, urmându-i pe Luther și Calvin.

Imperiul lui Carol Quintul

Carol de Gand s-a născut în Flandra. El moștenește de la tatăl său Țările de Jos. De la mama sa, regatele Spaniei, Neapolelui și Siciliei. În 1519 este ales

ze spre vest și se izbesc, din întâmplare, de un pământ necunoscut: America. După cucerirea făcută de câțiva aventurieri și după exterminarea imperiilor „indiene”, colonizatorii se așează. „Indienii” mor de mii și mii de boli, dar și din cauza muncii forțate. Vasele încărcă aur, argint, zahăr și produse care nu se pot cultiva în Europa.

Artiști, savanți, gânditori

Orașele italiene, îmbogațite prin comerț și bănci, sunt cele în care se afirmă

Tipografia

Aceasta a revoluționat răspândirea ideilor în Europa, în jurul anului 1450. Nu mai e nevoie ca fiecare carte să fie copiată de mână. O pagină culeasă cu caractere mobile din plumb poate fi tipărită în 20 de secunde și în câte exemplare se vrea. Prin urmare, în 50 de ani, sunt publicate 30.000 de titluri!

Biserica

și cei care protestează

Începând cu Evul Mediu, Biserica este atotputernică. Ea predă în universități și

împărat al Sfântului Imperiu roman germanic și devine Carol Quintul. Conchistadorii spanioli cuceresc pentru el America Centrală și o parte a Americii de Sud.

Leonardo da Vinci (1452–1519)

Leonardo a „inventat totul”: de la mașinile zburătoare până la mașinile hidraulice sau de război. El a „încercat tot”: pictura, poezia, arhitectura, matematicile...cu geniul unui desăvârșit om al Renașterii.

Toamna se numără bobocii

În fiecare an, toamna târziu, la Liceul Românesc din Jula se organizează „Balul bobocilor” pentru elevii care au pășit în primul an de liceu. Până acum, doar am auzit și eu despre acest eveniment de la prietenii și de la verișorii mei, care au învățat la acest liceu. Iar acum, fiind și eu elevă în această instituție, am ajuns să particip și eu pentru prima dată la acest bal al bobocilor, organizat de cei din clasa a 10-a, care la rândul lor și ei au fost boboci.

Pentru acest program ambele clase de-a 9-a s-au pregătit cum au putut mai bine, emoția fiind cuvântul de bază până la

sfârșitul programului. La început, amândouă clasele s-au prezentat printr-un mic spectacol, clasa 9/A printr-un scurt dans, iar clasa noastră printr-o mică parodie, ilustrând un salon de coafură în stil retro. După această scurtă prezentare, fiecare elev a trebuit să treacă niște probe date de elevii din clasa a 10-a. Majoritatea probelor date au fost mult gustate de public, fiind răsplătite cu ropote de aplauze. Așa au fost de exemplu: probleme de dans și de muzică, și mai ales de așa-zisele declarații de dragoste făcute de către elevi pentru profesori. Balul s-a terminat cu „jurământul bo-

bocilor” și pentru ca elevii să se simtă și mai bine s-a organizat o discotecă în cămin. Totul a fost frumos, ne-am distrat, am râs de stângăciile noastre și ne-am simțit foarte bine. Am rămas cu amintiri plăcute și cu speranța că la anul și noi vom putea să-i facem pe bobocii viitori să se simtă la fel de bine.

Nicoleta Janina Țicudean,
clasa 9/B

***

Pe 13 noiembrie am petrecut la „Balul bobocilor”, un bal la care dacă participi ești declarat un adevărat boboc al Liceului „Nicolae Bălcescu”. Ne-am pregătit din timp pentru

acest eveniment și ne-am creat haine special pentru această ocazie.

Pentru că există două clase paralele, ambele clase s-au pregătit cu câte-un program. Clasa a 9-a A s-a îmbrăcat în stil „hippi”, iar noi, clasa a 9-a B ne-am îmbrăcat „retro”. Prima dată am intrat cântând imnul clasei care sună așa:

„Am venit din 9/B
Facem față la probe.
Mate, liti, istorie,
Le vom ști pe toate.
Doar împreună câștigăm,
De nu, nu ne supărăm
Ne distrăm, ne distrăm,
Noi știm ce înseamnă joc”.

După aceasta ne-am pregătit cu un scurt program hazliu. Am avut multe probe, la care trebuia să facem față, printre care eu trebuia să-i fac freza unui coleg de-al meu. Ne-am distrat bine și ne-am vesele timp de două ore. La final am depus jurământul bobocilor, după care

ne-am distrat de minune la discotecă.

Aneta Solcan,
clasa 9/B

***

Balul bobocilor este mare eveniment la Liceul „Bălcescu” din Jula, un eveniment mult așteptat de toți elevii, dar mai ales de boboci. Puteai citi pe fețele bobocilor cu câtă bucurie și emoție au așteptat să înceapă concursul. Fiecare clasă a trebuit să se îmbrace în propriul stil, să aibă propriul imn, pe lângă toate acestea și un drapel, care trebuia să reprezinte stilul clasei respective.

La final, spre bucuria noastră a avut loc și o mică discotecă în căminul de elevi. Am fost foarte surprinși când am observat că au venit elevi și din alte licee să vadă balul nostru. Ne-am distrat, am râs foarte mult, deci după părerea mea toată lumea s-a simțit foarte bine.

Vanessa Ștefoni, clasa 9/A

Copiii de la grădinița din Julia învață religie

Din inițiativa noii directoare a Grădiniței românești din Julia, *Ana Ciotea*, și cu binecuvântarea Prea Sfințitului Episcop *Siluan*, în instituția julană, de la începutul lunii octombrie se fac și ore de religie ortodoxă, susținute de profesoara și preoteasa *Elena Olteanu*, care ne-a povestit despre desfășurarea acestor ore.

„La solicitarea Prea Sfinției Sale *Siluan*, Episcopul românilor din Ungaria, am început orele de religie cu copiii de la grădiniță la începutul lunii octombrie, iar de la începutul lunii noiembrie am o oră de religie și la școala generală românească, cu un grup de elevi din clasele 1–4. La grădiniță am un grup de 15 copii, de vârste diferite, într-adevăr că sunt între ei și copii de religie catolică, dar părinții sunt deschiși la orice oportunitate și i-au înscris la orele de religie ortodoxă, iar la școală pentru că suntem la început de drum, participă la religie 10 copii. Ținând cont de vârsta lor și de capacitatea lor, mai ales că printre cei de grădiniță am copii și de 3 ani, iar alții de 6 ani, învățăm cuvinte de bază în limba română, învățăm rugăciuni scurte în limba română și mai mult ne bazăm pe desen, pe imagini vizuale, auditive, la fel și cu cei de cla-

sele întâi și a doua. Cei de clasele 3–4, fiind un pic mai mari, sistemul se schimbă, astfel încercăm să și scriem, intrăm mai în profunzime în cunoștințe și date despre Dumnezeu. Eu îmi dau seama că se bucură de aceste ore și sunt atrași de ceea ce învățăm și facem aici. La început am avut doar 5 copii și după numai o lună am la ore 15, deci eu consider că sunt interesați și le place”, ne-a mărturisit profesoara *Elena Olteanu*.

Stând de vorbă cu directoarea grădiniței, am aflat că motivele care stau la baza acestui demers sunt

legate de valorile morale și spirituale în care credem că este necesar să fie educați copiii noștri, încă de la cea mai fragedă vârstă. O educație temeinică trebuie să aibă în primul rând un scop formativ. Creștinismul ortodox promovează un set de valori morale care culminează cu iubirea de Dumnezeu și de aproapele. Aceste valori contribuie decisiv la construirea unor caractere în care să predomină valori ca dreptatea, cinstea, spiritul de sacrificiu, dorința de a duce o viață curată, compasiunea pentru cei aflați în nevoi și altele.

A. Butar

„Niciodată să nu puneți două nume la copii”

Cum ni se cuvine nouă, creștinilor, care purtăm numele unor sfinți din calendar, să prăznuim ziua numelui?

Când este sfântul căruia-i porți numele, să te duci la biserică, să ascuți Sfânta Liturghie, să te împărtășești, dacă ești spovedit. Dacă poți, fă oleacă de pomană la tine acasă, la câteva suflețe amărate.

Vine o bătrână la mine, nu de mult: „Părinte, scrie acolo!” „Ce să pun, mătușă?” „Pune pe Ghiță, pe Costicuță, pe Tincuța, pe Neluțu...” „Mătușă, hai! Unde ai găsit tu nume de

sfinți de ăștia? Eu am îmbătrânit în mănăstire, și de Sfântul Ghiță n-am auzit. Unde ai găsit pe Sfântul Costicuță? În calendar nu-i, în Prolog nu-i, în Minei nu-i, în Penticostar nu-i, în Triod nu-i. De unde l-ai scos?” „Nu, nu. Așa-i cheamă!” „Fugi, mătușă de aici! Îți bați joc de slujbele Bisericii?” „Nu Ghiță, ci Gheorghe l-a chemat; nu Cos-ticuță, ci Constantin, că Sfântul Costicuță nu există sau Costăchel sau Cos-tache cum îi zici tu acasă; și nici Sfânta Tincuța. N-am auzit de când sunt de Sfânta Tincuța sau Catrina sau Catinca. Sfan-

ta Ecaterina, marea muce-niță, fiică de împărat. l-am văzut sfintele moaște la Muntele Sinai în sicriu de aur.

Așa, când veniți cu pomelnici, să nu puneți nume de acestea, să vă bateți joc de sfinții lui Dumnezeu. Cum să scriu eu așa, că trebuie să scot părticele... Părticea n-o pot scoate decât pentru un nume ortodox. Să știți! Eu vă spun. Nu mă interesează că aveți ciudă pe mine. Eu sunt un putregai; mâine sunt în groapă, dar să nu ziceți că n-ați auzit și nu v-am spus!

(Arhim. Cleopa Ilie, Sfaturi duhovnicești)

APEL Fotografia, moștenire de familie

Istoria unei comunități în imagini. În albumul fiecărei familii românești există fotografii cu copii, cu familii, cu cătane, cu lucrările de pe câmp, cu minunatele noastre dansuri populare etc. Toate acestea fac parte din patrimoniul cultural material al românilor din Ungaria, un patrimoniu care stă ascuns.

Muzeul Erkel Ferenc din Julia și Editura Noi lansează un apel în rândul românilor din Ungaria de a contribui la îmbogățirea colecției de fotografii vechi despre comunitatea românească din această țară, de a scoate la lumină aceste valori.

Așteptăm să ne trimiteți fotografiile pe adresa Editurii Noi (Julia, strada Gh. Doja nr. 8), cu toate informațiile pe care le aveți despre aceste poze. Ele vor fi scanate, introduse într-o bază de date, după care se vor înapoia.

Cele mai interesante fotografii vor fi publicate în săptămânalul „Foaia românească”, cu toate informațiile legate de familia de la care provine. Se planuiește, ca din materialul adunat să se realizeze o expoziție, la care să fie invitați toți cei care au contribuit la scoaterea la lumină a acestor valori ale naționalității române din Ungaria.

Fotodocumentar

Mama cu cei patru copii din Chitighaz
(Fotografie din arhiva Mariei Sarca Zombai)

O grădiniță din Oradea leagă prietenie cu cea din Micherechi

În ideea de a obișnui copiii să trăiască în relație cu cei din jur, să-și dezvolte stări afective pozitive, să manifeste prietenie și armonie, direcțiunea Grădiniței nr. 42 din Oradea și-a lărgit sfera de prietenie prin încheierea unui parteneriat educațional cu grădinița din Micherechi. Astfel, copiii din cele două instituții vor cunoaște aspecte din viața preșcolarilor prin vizitarea ambelor instituții implicate în proiect. Realizând întâlnirile dintre copii și educatoarele celor două instituții partenere, vor reuși să formeze o punte de legătură, copiii vor fi îndrumați să înțeleagă prietenia și normele de conviețuire socială. Pe 12 noiembrie, Grădinița nr. 42 „Maria” din Oradea, reprezentată prin directoarea *Viorica Indrea*, a semnat un acord de parteneriat cu grădinița din Micherechi. Denumirea „Maria” au adăugat-o după numele Maria Montessori, întemeietorul grădinițelor.

– Grădinița noastră este așezată pe o suprafață destul de mare. Avem șapte grupe numeroase. Avem înscriși 206 de copii în aceste 7 grupe. Suntem aglomerați, dar am venit în ajutorul părinților, de aceea am înscris mai mulți decât numărul care ne permite. Obiectivele pe care le urmărim noi sunt de a pregăti cât mai bine copilul, în primul rând pentru viață și implicit pentru școală. Practic este o vizită de a ne cunoaște ca să stabilim obiectivele pentru a putea demara acest proiect, care se intitulează „Dă mâna, prietene”. Sunt convinsă că în urma acestui parteneriat se vor naște prietenii frumoase atât între cadrele didactice, cât și între copii. Am stat de vorbă și cu copiii de la grădinița din Micherechi, fiindcă eram curioasă să văd în ce măsură

vă cunosc limba română. Spun că acceptabil. Poate că ar trebui ca părinții să vorbească mai mult limba maternă acasă. Dacă ei se vor limita numai la grădiniță, nu se va putea păstra atât de bine limba. În acest sens am ajuns de comun acord cu colegele de la Micherechi că limba trebuie vorbită în familie.

Românii sunt cunoscuți că știu să-și primească musafirii. Eram curioasă să văd dacă și aici sunt tot atât de deschiși sufletește, tot atât de primitori. Oricine le vine în vizită, oaspeții lor sunt întâmpinați cu pâine și sare, cu sufletele calde și deschise. Aici am găsit asta, ceea ce a fost o surpriză plăcută, chiar dacă atâtă vreme a existat o grădiniță și n-am putut să comunicăm. Doamna directoră *Florica Martin Ruja* chiar spunea că suntem

prima grădiniță care totuși a făcut un pas pentru realizarea acestui parteneriat, pentru legarea acestei prietenii. Bineînțeles, o să comunicăm și on-line. Ar fi păcat să nu folosim și internetul din momentul în care îl avem, și am fost de acord cu aplicarea acestui mijloc de comunicare. Se va stabili, tot așa de comun acord, un calendar al activităților.

– *Cât timp va dura și câte fonduri aveți pentru realizarea acestui proiect?*

– Acest proiect va dura un an de zile. Nu este un proiect finanțat, ci este un proiect pe care îl suportăm noi. Fiecare avem dreptul

ca să facem o excursie, fiecare avem dreptul la un timp liber, petrecut frumos.

Florica Martin Ruja, directoarea grădiniței din Micherechi s-a arătat foarte încântată de această nouă colaborare:

– Am primit în dar de la colegii orădeni cărți, manuale care vor fi în ajutorul nostru la întocmirea și realizarea programelor de sărbători în limba română. Vor fi de foarte mare folos cărțile pe care le-am primit.

Colegele din România au fost încântate de metoda noastră, pentru că din anul 1990 avem un program particular, în cadrul căreia jocul este principala metodă de instruire și educație utilizată în activitățile cu copiii preșcolari. Am primit invitație ca să-i vizităm și noi. Ceea ce este sigur, că în săptămâna Crăciunului, un grup de copii de la grădinița nr. 28 din Oradea vor veni la noi cu un program de colinde.

A. Cioca

Imagini de la Ziua Copilului

Brâncuși și pasărea (3)

Deseori Brâncuși cânta în corul bisericii românești și ajuta și la slujbă. Prietenul său, Alexandru, continua să cânte și el, doar pentru că dorea – după cum spunea – să rămână credincios obiceiurilor străbune.

Într-o duminică dimineața, Alexandru îi spuse lui Constantin că a descoperit într-una din sălile de la Academia de Arte Frumoase un bust, care semăna foarte mult cu Marthe. Constantin recunoscuse că era făcut de mâna lui, dar negă faptul că l-ar fi uitat acolo, pentru că Marthe să nu-și facă păreri greșite. Refuză însă să admită, chiar în sinea lui, că îl deranjau relațiile cu Marthe, care, așa cum stăteau lucrurile, putea fi declarată soție legală.

Alexandru, care fusese ales șef de clasă la Academie și știa fața frumoasă a fetei, îi propuse lui Constantin s-o aducă să pozeze.

Constantin îl privi cu suspiciune, știind că ideea visat de prietenul său fusese întotdeauna un „pat și o fată”.

„Marthe are nevoie de muncă, dar nu la prețul acesta”. „Nu te pot acuza că nu vrei s-o împarți cu nimeni”, râse Alexandru. „Dar modele ca ea sunt mai greu de găsit. Oricum, ce să fac eu cu bustul?”

„Poți să-l distrugi. Mie nu-mi mai este de nici un folos”, zise Constantin.

„E o lucrare bună și deoarece nu sunt vandal și-o duc acasă chiar dacă nu-ți face plăcere, urs morocănos”, încheie Alexandru.

Constantin era chinat de remușcări în privința Marthei. Dacă i-ar fi dat bustul ar fi încurajat o legătură ce devenise prea primejdioasă pentru liniștea lui. Se întreba mereu ce are împotriva fetei, dar de fiecare dată răspunsul era același: „îi este superior în gândire”. Dar în credința sa prelua înțelepciunea proverbului: „Cum îți vei așterne, așa vei dormi”. Dacă o va trata pe Marthe cu egoism și tiranic, într-o zi soarta avea să se întoarcă împotriva sa. În plus, dragostea, ca și intelectul, sunt etaloane în aprecierea superiorității individului și Constantin își găsi o altă scuză: pentru un ascet hindus, căsătoria e un rău

necesar – trecător, în cea de-a doua perioadă din cele patru, într-o existență. Dragostea trupească diminuează valențele sufletești și fizice. Fluidul seminal din sânge, este elixirul vieții atât în sens fizic cât și psihic. Asceții, care-și trăiesc viața în abstenență, după cum scriu cărțile, se bucură din plin de prezența fluidului seminal, ceea ce face ca trupul lor să radieze energie.

Constantin era stăpân deplin pe cele șase chakras ale sale. Centrii sufletești sunt localizați, conform învățăturii Yoga, la baza șirei spinării, în organele genitale, lângă ombilic, lângă inimă, lângă gât și între sprâncene. Vizitele repetate ale Marthei îl puneau în imposibilitate de a exercita control asupra centrului sexual care este esențial, se spune, pentru a obține samadhi. Ajunsese să-i sugereze Marthei să se gândească la viitorul ei, să se căsătorească. Ea însă refuză categoric. Niciodată nu va mai accepta sclavia pe care a suportat-o în prima căsătorie. Dar, despre acest subiect nu s-a mai spus, atunci, nimic și nici nu l-au mai pomenit vreodată. Începuse să se obișnuiască cu gândul că avea s-o accepte definitiv pe marthe în viața sa.

Trezindu-se, într-o dimineață de aprilie din 1910, Constantin își găsi atelierul inundat de apă. Alergă la ușă și se uită pe stradă. Apele umflate ale Senei se revărsaseră. Strada și toată partea aceea a Parisului erau pline de apă. Spre

norocul lui, punctul culminant al inundațiilor fusese atins și apele se retrăgeau acum în matcă. Deodată, Constantin recunoscuse o figură familiară ce venea spre el. Era Modigliani însoțit de o inevitabilă fată frumoasă. Amândoi purtau cizme înalte. „Știam că vei avea necazuri”, strigă Modi, „și-am venit să te ajutăm”.

Revederea îl bucură pe Constantin, care îi întâmpină cu căldură. Modi îi spuse că și-a luat o cameră în Montmartre. Tocmai se întorsese din Italia, unde se refăcuse complet, fața lui frumoasă era bronzată de soare. Începură să care apa din atelier cu ajutorul unor găleți.

La ora prânzului, atelierul era din nou curat, dar Constantin îi rugă să mai rămână, să mănânce cu el. Serviră colțete și băutură rom. Constantin nu se putu abține să nu-l dădăcească pe Modi: „Sunt fericit că te-ai făcut din nou sănătos, dar asta să-ți fie învățătură de minte. De ce nu vrei să faci și tu Hatha Yoga, ca mine. Îți oțelește trupul. M-am obișnuit și cu disciplina cât ai fost plecat”.

Modi se întoarse, cu o căutătură severă, spre prietena lui: „Ai auzit ce-a spus? Autodisciplină? Ei, drăcie... Îți cumpăr o umbrelă. Dacă mă apropii de tine, să mă bați cu ea”.

„Da ce-s proastă”? protestă fata.

„Cam ăsta e răspunsul la întrebarea ta”, îi spuse Modi lui Constantin. „Nu sunt prost”. Cu toate ace-

tea, Constantin insistă: „Te gândești numai la rele și îți va fi greu să te mai gândești și la bune. O alegere ca asta influențează acțiunile viitoare, iar ele îți vor schimba firea”.

„Termină, Constantin, tu ești băiat bun și eu țin la tine. Nu înțeleg însă de ce te iei după părerile altora. Acum nu vorbești tu. Repeti doar ceva ce ai citit. Am să-ți spun eu ce anume influențează firea mea. Ascultă: Căutându-mi un atelier, am colindat Butte din Montmartre. Eu și un sculptor american. Epstein pe nume, ne-am hotărât să lucrăm împreună în aer liber. Am descoperit o baracă goală cu multă verdeață în jur, proprietarul însă n-a vrut să ne-o închirieze pentru că arătam ca niște vagabonzi și i-a fost teamă că vom intra în încurcături cu poliția. O asemenea prostie influențează într-adevăr firea mea. Mă face să doresc să înghit tot vinul din sticla de colo”. Luă impulsiv sticla, o duse la gură, și din câteva înghițituri o goli. „S-o ia dracul de disciplină”, adăugă el acru.

Înainte de-a pleca îi mai spuse lui Constantin:

„Ai la tine câteva din busturile mele, din piatră. Poți să le păstrezi. Nu mai am nevoie de ele. Am făcut câteva și la Leghorn, dar toată lumea a râs de mine. Le-am pus pe toate într-o roabă și le-am zvârlit în canal”.

Modi plecă împreună cu fata – ca un cocoșel tânăr – gândi Constantin – tânăr, frumos și sigur de el, convins că va cuceri lumea cu geniul și cu înfățișarea sa.

Pe atunci Constantin se străduia să dea viață pasării măiestre. Folosea cilindre drept picioare, o sferă drept corp și un oval în loc de cap. Modela și potrivea neobosit cele trei părți ale corpului pentru a-i da o formă aerodinamică. Dar problema era de nerezolvat: nu putea realiza senzația desprinderii, a zborului spre înălțimi. Greutatea cilindrilor din care erau făcute picioarele țintuiau pasărea la pământ, doar rotunjimea corpului diminuă dinamismul mișcării. Ciocul deschis al pasării, menit să emită strigătul triumfător al spiritui-

lui, la eliberarea de materie, sugera mai degrabă înfrângerea. Greutatea materiei ținea pasărea pe pământ. Secretul care urma să-i permită să-și ia zborul în spațiu era ascuns undeva în ghips. În repetate rânduri Constantin strică totul, luând-o iar de la început, distrugând apoi imaginea din fața sa, pentru a se liniști. Când ultima dintre forme dispărea, furia i se topea, trăsăturile i se relaxau, pe față apărandu-i un zâmbet trist dar hotărât. Ziua următoare o lua iar de la început cu încrederea în sine refăcută, încercând să evite greșelile dinainte. Întocmai unui jongleur tindea spre mișcări perfecte. Privirea îi era ascuțită, ca a unui vultur. Cioplea într-o parte și adăuga în alta. Își perfecționa simțurile așa cum atletul își întărește mușchii exersând. Dorea atât de mult să învingă, de aceea se apuca de lucru dimineața, imediat după orele când se întorcea de la tâmplar. Lucra toată vara fără să vadă pe nimeni. Chiar și Marthe respecta privirea sălbatică din ochii lui și evita să-l viziteze mai mult decât îi era îngăduit. (...)

Câteva săptămâni mai târziu, Constantin se miră când primi o scrisoare de la Elaine Feyrem pe care n-o văzuse de vreo doi ani. Rupse plicul subțire și observă scrisul mare și curajos, aproape copilăresc al acesteia. Scria că va veni la atelier cu doi prieteni duminică după-amiaza, de vor schimba ziua, îl va înștiința. Constantin reciti scrisoarea, să se convingă că nu e un vis. La Rodin, Elaine îi promisese că va veni să-i vadă atelierul fără să precizeze ziua. Pomenise acest lucru în trecere, de repetate ori: la balul studenților, sau, la alte întâlniri întâmplătoare la Rotundă. Promisiunea devenise, în timp un fel de scuză ori de câte ori se întâlneau. I se părea că Elaine evita vizita dinadins, pentru cine știe ce motiv, și simțindu-se mai vinovată, de fiecare dată, revenea cu promisiunea. Acum însă, avea să se întâmple – Dumnezeu știe de ce – ca o întâlnire inevitabilă. Gândul acesta îl învioră, dar îl și puse pe gânduri, de ce o interesa chiar acum munca lui atât de mult?

(Fragmente din „Sfântul din Montparnasse” de P. Neagoe)

Sibiu, pe locul 8 în topul celor mai frumoase locații din Europa

Cum ecologia începe să fie din ce în ce mai apreciată, revista americană Forbes a realizat un top al celor mai frumoase 10 locuri din Europa unde recomandă o posibilă mutare. Astfel, pentru oricine dorește să trăiască în unele din cele mai bogate culturale regiuni nu este greu să se gândească la vechiul continent.

În plus, o dată cu criza și prețurile au început să se așeze, așa că schimbarea domiciliului nu îi va costa mult pe americanii care ar fi dispuși să renunțe la traiul din SUA. Printre cele mai idilice locații din lume pentru începerea unei noi vieți, americanii au plasat

orașul Sibiu pe locul opt. O locație foarte bună având în vedere că este înaintea Romei.

Ala Osmond, directoarea unei companii care oferă excursii private în Europa, declara despre orașul românesc că, deși pare un clișeu, „puțin cunoscutul

orașel este un loc idilic”. „Aceasta este probabil cea mai ezoterică locație din listă, dar nu există zgomot absolut deloc sau poluare, iar țărani din împrejurimi încă merg cu căruța și calul. Este un loc de viață minunat, nealterat”, crede experta în turism despre Sibiu.

„Chiar dacă în afara României, Transilvania este cunoscută pentru locația sinistă a romanului Dracula a lui Bram Stoker, în România, regiunea este recunoscută pentru frumusețea răpitoare și istoria bogată.” Iar cum apartamentele costă sub 65.000 de dolari pare o alegere înțeleaptă, cred ei.

Topul Forbes

- No. 10 – Deia, pe insula Mallorca
- No. 9 – Roma, Italia
- No. 8 – Sibiu, România
- No. 7 – Budapesta, Ungaria
- No. 6 – Burford, Anglia
- No. 5 – Ljubljana, Slovenia
- No. 4 – Insula Kefalonia, Grecia
- No. 3 – Copenhaga, Danemarca
- No. 2 – Saint-Rémy-de-Provence, Franța
- No. 1 – Gaiole Chianti, Italia

Cea mai importantă carte a ultimilor 18 ani

„Istoria critică a literaturii române. 5 secole de literatură” de Nicolae Manolescu lansată săptămâna trecută de editura Paralela 45 la Târgul Gaudeamus din București, este una dintre cele mai importante apariții editoriale românești din ultimii 18 ani. Cel mai important critic literar din România a lucrat 25 de ani la acest studiu, care apare la 70 de ani după apariția „Istoriei Literaturii Române” a lui George Călinescu.

„Istoria critică a literaturii române” este o lucrare de peste 1.500 de pagini. Potrivit autorului, volumul nu se vrea o carte de adevăruri incontestabile, dar își propune, în schimb, să aducă un suflu nou criticii literare românești. „Nu am scris Sfintele Scripturi. Am scris o carte menită să aducă bucurie cititorilor, idei noi, să-i supere și să-i enerveze, uneori, și care trebuie luată ca atare”, a spus, cu prilejul lansării, criticul literar Nicolae Manolescu.

Cel mai mare lac termal subteran, dezvăluit la Budapesta

Un lac termal subteran, descoperit în urmă cu câteva luni sub o baie turcească, a fost dezvăluit săptămâna trecută, la Budapesta. Potrivit Reuters, oficialii maghiari susțin că acesta ar fi unul dintre cele mai mari din lume.

„Este cel mai mare lac subteran activ de apă termală din lume”, a declarat speologul Kalinovits Sándor, unul dintre descoperi-

torii lacului, în timpul unui tur al peșterii aflate sub unul dintre cele mai selecte cartiere rezidențiale din Budapesta.

Lacul, descoperit în cursul anului acesta, a fost localizat într-o cameră subterană de 86 metri lungime, 27 metri lățime și 15 metri înălțime și aparține peșterii lui Molnár János. Budapesta este construită deasupra unui labirint de

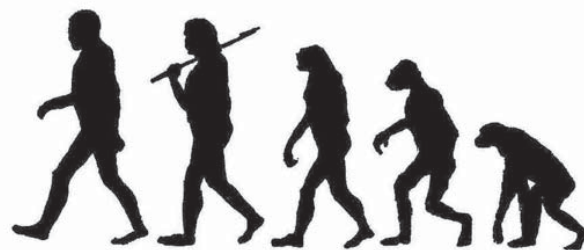
peșteri pline cu apă termală, multe dintre acestea fiind doar parțial explorate. Autoritățile orașului plănuiesc să înscrie peștera în Patrimoniul Mondial UNESCO. Imperiul Otoman, care a condus Ungaria în secolul al XVII-lea, a lăsat moștenirea băilor turcești, rămase extrem de populare printre rezidenții capitalei Budapesta, dar și printre turiști.

Când femeile plâng, umanitatea evoluează

1. Femeia nu mai acceptă să locuiască în copac. Plânge... Bărbatul descoperă peștera.
2. În peșteră e frig. Femeia plânge. Bărbatul descoperă focul.
3. Copiii țin de foame. Femeia plânge. Bărbatul descoperă toporul, arcul și bătă și pleacă la vânătoare.
4. De la atâta carne, Copilul se îmbolnăvește de scorbut și beri-beri. Femeia plânge. Bărbatul descoperă agricultura.
5. Deoarece mamutul se lasă cu greu ucis, Bărbatul lipsește prea mult de acasă. Femeia plânge. Bărbatul începe să crească animale domestice: vacă, oaie, porc, găină, etc.
6. Femeia s-a saturat de friptură făcută la țepușă cu garnitură de boabe verzi fierte mâncată de pe o frunză. Plânge. Bărbatul descoperă olăritul.
7. În peșteră e curent și umezeală și din cauza asta copiii răcesc, fac pneumonie și mor. Femeia plânge. Bărbatul construiește mai întâi un bordei, apoi o casă din lemn și piatră.
8. A venit iarna și e frig. Femeia plânge. Bărbatul descoperă că pielea și blana animalelor moarte se poate prelucra și confecționează haine.
9. Hainele din piele, precum și alea din blană, put. Femeia plânge. Bărbatul descoperă pe rând hainele din lână (care sunt aspre și zgârie – Femeia plânge), hainele din in (care tot aspre sunt – Femeia suspină) și într-un final hainele de mătase (care par a fi multumitoare – Femeia zâmbește). Mai târziu, Bărbatul rezolvă și problema mirosurilor eminate de pieile și blănușile menționate mai sus.
10. Diverse treburi lipsite de importanță cum ar fi protecția turmelor de animale și stăpînire potențialilor prădători țin Bărbatul departe de casă. Femeia plânge. Bărbatul domesticește câinele și pisica.
11. Femeia observă că seamănă prea mult cu semenele ei. Începe să plângă. Bărbatul inventează farfurile și bijuteriile.
12. Femeia se plictisește de atâta stat în casă și vrea să-și lărgască orizontul. Normal, începe să plângă. Bărbatul inventează roata, domesticește calul și descoperă barca pentru că femeia e fragilă și obosește repede. În plus, nimeni n-ar vrea să o audă iar plângând... peste ani...
13. Femeia simte nevoia de a „evada” din cotidian. Nu are timp, bani sau dispoziție pentru excursii în străinătate, cu prietenele s-ar plictisi, la TV nu e nimic de văzut, afară e vreme urâtă. Capac peste toate, ca de obicei, Bărbatul nu e acasă și oricum nici el n-ar înțelege mare lucru. Femeia ar avea așa un fel de chef de a scrie ceva care să-i aducă complimentele unor necunoscuți și să fie o chestie care să păstreze anonimatul și absolut totul trebuie să fie sub control și pentru a nu știu câta oară în istorie, Femeia începe să plângă. Bărbatul inventează blog-ul.

Morala: Când femeile plâng, umanitatea evoluează.

Altă morală: Fără femei am fi trăit și acum în copac.

Fotbal

Unirea Urziceni – FC Timișoara 1-1

Timișoara a câștigat un punct,
iar Urziceniul a pierdut două

Deși a terminat la egalitate derby-ul de pe teren propriu cu FC Timișoara, scor 1-1, Urziceniul rămâne liderul la zi al Ligii I.

Încins de declarațiile oficialilor celor două echipe, derby-ul etapei a 16-a a început în forță. Ialomițenii lui Dan Petrescu vor să-și pună adversarii la respect încă din debutul meciului și deschid scorul încă din minutul 3: Onofraș trece frumos mingea pe lângă aerianul Cisoșky, ajunge singur cu Pantilimon, pe care îl execută cu sânge rece. Liderul face deja pasul înăpoi și predă inițiativa timișorenilor, însă contraatacurile lansate de Unirea îi pun mari probleme lui Pantilimon. Același Onofraș poate face 2-0, însă se încurcă în minge, la 8 metri de poartă și este depozitat. Bucur ratează și el o ocazie bună, însă apărarea Unirii își face bine treaba. Un moment de neatenție în tabăra Urziceniului, însă și Timișoara egalează: Bădoi centrează de pe dreapta, Borbely se înalță și reia în bară de la 7 metri, balonul ajunge la Bucur, care îndeplinește o simplă formalitate (27). Elevii „Bursucului” ies din nou la atac, însă șutul lui Bilașco de la 16 metri este scos din vinclu de Pantilimon. Bucur iese din nou la rampă, pătrunde pe centru, pasează pentru Goga, acesta din urmă intră în careu și, din poziție singur-cu-portarul îl ia la țintă pe Arlauskis, chiar

în finalul primei reprize. Bogaciu fluieră finalul primei părți și cele două echipe merg la cabine, iar repriza a doua se anunță a fi extrem de interesantă.

În repriza a doua, liderul Ligii I a început în forță. Ialomițenii se instalează în jumătatea adversă, pun presiune din ce în ce mai mare pe defensivă timișorenilor, însă fără rezultat pe tabela de marcaj. Elevii lui Uhrin echilibrează partida înspre jumătate reprizei și fazele de poartă încep să se succedă într-un ritm nebun, dar nici una din echipe nu reușește să introducă mingea în plasă. Totuși, finalul partidei i-a aparținut în totalitate Unirii. Presiunea Urzice-niului devine sufocantă pentru timișoreni, Uhrin îl scoate pe Stancu și îl bagă pe masivul Magera, însă tot elevii lui Petrescu au cele mai mari ocazii. Partida se încheie la egalitate și putem spune că Timișoara a câștigat un punct, iar Urziceniul a pierdut două. Rezultatul o menține pe Unirea în fruntea clasamentului, la 2 puncte de Dinamo, cu o etapă înaintea de finalul turului.

Bogdan Mara spune că toți jucătorii doreau să câștige foarte tare această partidă contra Timișoarei. După părerea lui Mara,

Unirea merita victoria și vrea ca Steaua să câștige, marți în Ligă. „E bine că n-am pierdut cele două meciuri importante cu Dinamo și Timișoara. Voiam să câștigăm, dar din păcate trebuia să vină și un rezultat de egalitate pentru noi. Cred că era normal să câștigăm, pentru că în repriza a doua am avut ocazii foarte mari. Putem să batem Steaua, pentru că suntem pe primul loc și trebuie să profităm de jocul nostru bun și nu de formelor slabă. După meci am cântat de bucurie în vestiar «Cine e pe primul loc? Unirea e!», a spus Bogdan Mara.

Deși a fost dominată categoric, Gheorghe Chivorchian e de părere că Timișoara se putea impune la Urziceni. Oficialul timișorean îl apără pe Dușan Uhrin și spune despre acesta că a ales cea mai bună echipă. „Puteam să câștigăm, dar până la urmă este un rezultat bun. Suntem mulțumiți de rezultat, deși am avut ocazii mai mari. Urziceniul este peste Steaua în acest moment, am fi preferat să câștigăm unul din meciurile astea două. Meritam să câștigăm în Ghencea, dar asta e. Dușan nu are de ce să-și facă probleme, a folosit astăzi o echipă foarte bună, în funcție de randamentul băieților”, a declarat Chivorchian.

C. Bun

Handbal

Unguroaicele ies în calea
handbalistelor române

Cele trei echipe feminine românești calificate în optimile de finală și-au aflat recent, la Viena, adversarii din cupele europene. Concret, în Cupa EHF, Rulmentul Brașov va întâlni formația Fehérep Alcoa FCK (Ungaria), iar HCM Baia Mare pe HC Leipzig (Germania). Meciurile se vor desfășura pe 7-8 februarie (turul), respectiv 15-16 februarie (returul). Totodată, în aceeași fază a competiției, dar în Cupa Cupei, handbalistele de la Oțelul Galați vor avea ca ad-

versare pe DVSC Aquaticum Debrecen (Ungaria). Antrenorul galațencelor, Cornel Bădulescu, a declarat că vor avea o misiune dificilă:

„Este un adversar periculos, a învins-o pe Győr, care joacă în Liga Campionilor. Am văzut câteva meciuri și știu că au o echipă puternică. Față de formația pe care a întâlnit-o Rulmentul sezonul trecut s-au schimbat multe. Voi studia atent și voi vedea pe ce voi miza în aceste două meciuri”.

Rezultatele etapei anterioare

Crâștor – Gyomaendrőd	1-1 (0-0)
Bătania – Szeghalom	1-1 (0-0)
Micherechi – Frühvald-Jamina	1-2 (1-0)
Békésszentandrás – Chitighaz	3-0

Următoarele meciuri

29 noiembrie 2008, sâmbătă, ora 13.00

Gyomaendrőd – Bătania

Chitighaz SE – Doboz SE

30 noiembrie 2008, duminică, ora 13.00

Kaszaper – Micherechi

Mezőberény – Crâștor

www.ski-in-romania.com

PORTALUL CU OFERTELE
DE SCHI DIN ROMÂNIA

TVR 1

Luni 1 decembrie

6.00 Jurnalul TVR 6.30 Deșteaptă-te române! **7.10 Aniversarea Zilei Naționale a României. 90 de ani de la Marea Unire** 12.00 Tezaur folcloric 13.00 Jurnalul TVR 13.45 Cum am sărbătorit 1 Decembrie. Documentar 14.45 Timpul chitarelor în Arhiva TVR 15.30 Balul Academiei Catavencu 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Ziua României, ziua bucuriei 21.10 Film. Cuibul de viespi.

Aniversarea Zilei Naționale a României. 90 de ani de la Marea Unire

Marti 2 decembrie

6.00 Trezirea la apel! 6.05 Jurnalul TVR 7.15 Trezirea la apel! 9.00 Europeana 9.30 Serial. Un om bun la toate 10.00 Serial. Sclava Isaura 11.00 Miezul zilei cu Iuliana Marciuc 12.00 Apel câștigător 13.00 Jurnalul TVR 14.30 Rom european 15.00 Emisiune în limba maghiară 16.00 Serial. Romanța îndrăgostiților 17.00 Atunci și acum 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Serial. Anatomia lui Grey 20.10 Alege Parlamentul tău! 21.15 Film. Romanul unei crime.

Miercuri 3 decembrie

6.00 Trezirea la apel 6.05 Jurnalul TVR 7.15 Trezirea la apel! 9.00 Europeana 9.30 Serial. Un om bun la toate 10.00 Serial. Sclava Isaura 11.00 Miezul zilei cu Iuliana Marciuc 12.00 Apel câștigător 13.00 Jurnalul TVR 14.30 Oameni ca noi 15.00 Convietauri 16.00 Serial. Romanța îndrăgostiților 17.00 Ochiul magic 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Serial. Agenția PSYCH 20.10 Prim plan 21.15 Film. Borderland.

Joi 4 decembrie

6.00 Trezirea la apel! 6.05 Jurnalul TVR 7.15 Trezirea la apel! 9.00 Europeana 9.30 Serial. Un om bun la toate 10.00 Serial. Sclava Isaura 11.00 Miezul zilei cu Iuliana Marciuc 12.00 Apel câștigător 13.00 Jurnalul TVR 14.30 Emisiune în limba germană 16.00 Serial. Romanța îndrăgostiților 17.00 Interes general 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Serial. CSI-Crime și investigații 20.10 S-a întâmplat în România 21.15 Film. Boxerul.

Vineri 5 decembrie

6.00 Trezirea la apel! 6.05 Jurnalul TVR 7.15 Trezirea la apel! 9.00 Europeana 9.30 Serial. Un om bun la toate 10.00 Serial. Sclava Isaura 11.00 Miezul zilei cu Leonard Miron 12.00 Apel câștigător 13.00 Jurnalul TVR 14.00 Femei din linia întâi 15.30 Magazin de protecție a mediului 16.00 Serial. Romanța îndrăgostiților 17.00 Europa ne privește 18.00 Jurnalul TVR 19.15 O dată-n viață 21.10 Film. Impos-torul.

Sâmbătă 6 decembrie

6.00 Cântecul amintirii... amintirile cântecului 6.30 Semne 7.00 Debut 50 plus 8.00 Desene animate 9.00 Povestea filmului 9.30 Arca lui Noe 10.30 Pe drumul mătășii. Documentar 12.00 De la Est la Vest 13.00 Jurnalul TVR 13.20 Ne vedem la TVR 14.20 Andografia săptămânii 14.30 Ne vedem la TVR 16.00 Garantata 100% 17.00 Teleenciclopedia 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Film. Culmea furiei 21.20 Film. Drumul răzbnării.

Duminică 7 decembrie

6.10 Universul credinței 8.00 Desene animate 9.00 Neliștea inteligentă 9.30 Serial. Hannah Montana 10.10 Viața satului 13.00 Jurnalul TVR 13.20 Tezaur folcloric. Festivalul Național de Folclor Ion Drăgoi – Bacău 2008. 14.20 Film. Fără lacrimi 16.10 Supermarket de divertisment 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Film. Chicago 21.15 Film. Un monstru... în amor.

TVR 2

Luni 1 decembrie

6.00 Povestea imnului. Documentar 7.30 Zestrea românilor 8.00 Ferma 9.00 Pescar hoinar 9.30 Ulița spre Europa 10.00 D'ale lui Mitică 11.15 Film. Hansel și Gretel 13.00 H...ora prichindeilor 14.00 La ceas de sărbătoare 15.30 Serial. Carabinieri 17.30 Serial. Centrul de frumusețe 18.40 Film. Reconstituirea 20.30 Ora de știri 21.30 Serial. Dovadă de iubire 22.30 Film. Băieți și fete.

Marti 2 decembrie

6.00 Serial. Noi începuturi 7.00 Serial. Carabinieri 8.05 Serial. Centrul de frumusețe 9.10 Tonomatul DP2 10.30 Jurnalul TVR 11.00 Natură și aventură 11.30 Jurnalul TVR 11.45 Popasuri folclorice 12.45 Călător prin lume 14.00 Împreună în Europa 15.00 Serial. Carabinieri 16.00 Jurnalul TVR 17.30 Serial. Centrul de frumusețe 18.30 Serial. Miracole 19.00 Lecția de ecologie 19.30 Bugetul meu 20.00 Lumea de aproape 20.30 Ora de știri 21.30 Serial. Dovadă de iubire 22.30 Film. Degete agile.

Miercuri 3 decembrie

6.00 Serial. Noi începuturi 7.00 Serial. Carabinieri 8.05 Serial. Centrul de frumusețe 9.10 Tonomatul DP2 10.30 Jurnalul TVR 11.00 Serial. Miracole (R) 11.30 Jurnalul TVR 11.45 Popasuri folclorice 12.45 Călător prin lume 14.00 Împreună în Europa 15.00 Polo: Steaua București–CSM Oradea 16.30 Orientul mijlociu: în căutarea destinului 17.30 Călător prin lume 18.15 Handbal: România–Ungaria 19.45 Poate nu știa! 20.00 Bazar 20.30 Ora de știri 21.30 Serial. Dovadă de iubire 22.30 Film. Orașul de oțel.

Joi 4 decembrie

6.00 Serial. Noi începuturi 7.00 H...ora prichindeilor 8.05 Liber pe contrasens 9.10 Tonomatul DP2 10.30 Jurnalul TVR 11.00 Un strop de energie (R) 11.30 Jurnalul TVR 11.45 Popasuri folclorice 12.45 Călător prin lume 14.00 Împreună în Europa 15.00 Polo: Steaua București–CSM Oradea 16.30 Orientul mijlociu: în căutarea destinului 17.30 Serial. Centrul de frumusețe 18.30 Serial. Miracole 19.00 Idei strălucite 19.30 Arena leilor 20.30 Ora de știri 21.30 Serial. Dovadă de iubire 22.30 Film. Războinici.

Vineri 5 decembrie

6.00 Serial. Noi începuturi 7.00 Serial. Carabinieri 8.05 Serial. Centrul de frumusețe 9.10 Tonomatul DP2 10.30 Jurnalul TVR 11.00 Serial. Miracole 11.30 Jurnalul TVR 11.45 Popasuri folclorice 12.45 Călător prin lume 14.00 Împreună în Europa! 15.00 Serial. Carabinieri 16.00 Jurnal regional 17.30 Călător prin lume (R) 18.15 Handbal: România–Franța 19.45 Poate nu știa! 20.00 Planeta oamenilor 20.30 Ora de știri 21.30 Bucătăria lui Jamie 22.00 Un zămbet pe... 4.roși! 22.30 În numele victimei.

Sâmbătă 6 decembrie

6.00 Pescar hoinar (R) 6.30 Planeta oamenilor (R) 7.00 ABC... De ce? 8.00 Atenție, copii! 8.30 Medalion folcloric 9.00 Natură și aventură 9.35 Liber pe contrasens 10.35 Lumea de aproape (R) 11.00 Bugetul meu (R) 11.30 Atenție, se cântă! 12.30 John Lennon 13.30 Destinația România 15.00 Între cer și pământ 15.30 D'ale lui Mitică 16.30 Gaz pe folk 17.30 Serial. Cranford 18.50 Serial. Crime imperfecte 19.50 Serial. Absolut fabulos 20.30 Jurnalul TVR 21.30 Maniacii 22.30 Film. În căutarea libertății.

Între cer și pământ. Reportaj despre icoane pe sticlă

Duminică 7 decembrie

6.00 Maniacii (R) 7.00 Dincolo de cântec 7.30 Zestrea românilor (R) 8.00 Ferma 9.00 Pescar hoinar 9.30 Ulița spre Europa 10.30 Un zămbet pe... 11.10 Film. Orgolii 13.00 H...ora prichindeilor 14.00 Bucătăria lui Jamie (R) 14.30 Tennis 15.00 Atlas 15.30 Rugby: Selecționata București–Selecționata Petrarca 17.20 Serial. Ballykissangel 18.50 Serial. Doctor Who 19.15 Serial. Absolut fabulos 20.15 Handbal: România–Danemarca 21.45 Film. Viața pe marte 22.50 Film. Sirene.

O VOCE ROMÂNEASCĂ

Viața și tradițiile românilor din Ungaria

1 DECEMBRIE, LUNI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.30: Interviu zilei 17.00: Știri, date meteo 17.10: Montaj de muzică populară 17.40: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

2 DECEMBRIE, MARTI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.30: Interviu zilei 17.00: Știri, date meteo 17.10: Pagina culturală 17.30: „Din 4 colțuri ale lumii” 17.40: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

3 DECEMBRIE, MIERCURI (Anamaria Brad)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.30: Interviu zilei 17.00: Știri 17.10: Comentariul săptămânii (Al. Ardelean) 17.25: Sport – rubrica lui Adam Bauer 17.40: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

4 DECEMBRIE, JOI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.30: Interviu zilei 17.00: Știri, date meteo 17.10: O șansă istorică: Uniunea Europeană (Al. Ardelean) 17.25: Nota săptămânii semnată de Edga Illyés 17.40: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

5 DECEMBRIE, VINERI (Anamaria Brad)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Revista presei „Foaia românească” 16.35: Interviu zilei 17.00: Știri, date meteo 17.10: Magazinul „De la 14 la 18 – liceenii” 17.40: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

6 DECEMBRIE, SÂMBĂTĂ (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 16.10: Evenimente calendaristice 16.20: „Pe undele Europei” – magazin euroregional 17.20: Stele de cinci stele – magazin de muzică ușoară 17.55: Încheiere

7 DECEMBRIE, DUMINICĂ (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Emisiune religioasă ortodoxă 16.50: Sinteză știrilor săptămânii 17.00: Retrospectiva săptămânii (spicuri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 17.30: Magazinul „De la 14 la 18 – liceenii” (reluare) 17.55: Încheiere

(Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio!)

Emisiunea radiofonică în limba română este difuzată zilnic între orele 16:00-18:00, pe undele medii cu frecvențele de 1188 kHz și 873 kHz.

www.radio.hu

Ecranul nostru

3 decembrie 2008 (mtv ora 13.55)
Reluare: 5 decembrie 2008 (m2 ora 10.35)

Programul prevăzut pentru săptămâna viitoare:

Emisiunea de săptămâna viitoare se va prezenta din nou cu rubrica profesoarei Mihaela Bucin, „Crai nou”, în care vor fi evocați cei trei povestitori români renumiți din Ungaria. A doua parte a emisiunii va fi consacrată întâlnirii generațiilor de la școala românească din Bătănia. Ultima parte a programului va fi dedicată memoriei profesoarei Cornelia Magori.

Realizator: Ștefan Crâsta

CONSULATUL GENERAL AL ROMÂNIEI, JULA

Program de lucru cu publicul

Luni–Vineri:
8.30–14.30

Sâmbătă–duminică:
închis

Adresa:
Jula 5700
str. Munkácsy nr. 12/b

Telefon: 66/465–130

Fax: 66/465–142

Mobil: 30/635–7181

www.gyula.mae.ro

Birou de avocat

Anunț viitorii mei clienți
că la 7 ianuarie 2008
mi-am început
activitatea
de avocat.

Adresa biroului:
5700 Gyula, Béke sgt. 50.

Tel/Fax:
(+36-66)-639-748
Mobil:
+36-30-833-1662

E-mail:
avocat.ruzsa@hotmail.hu

Specializare:
Drept Penal
Dreptul Muncii
Drept Civil

dr. Gheorghe Ruja
avocat

Anunț

Casă de vânzare în
Cenadul Unguresc, pe str.
Állomás nr. 25. 3 camere,
bucătărie, baie, grajd
și alte anexe. Preț negociabil:
4.000.000 ft.
Telefon: +36-70/5545-405

Sărbătoarea dansului și cântecului românesc

„Ziua culturală a românilor din Ungaria” însumează folclorul și tradițiile autentice din localitățile cu populație românească din Ungaria. Ediția de anul acesta a avut loc sâmbătă, 22 noiembrie, la Centrul Cultural Românesc din Jula.

Programul zilei culturale a debutat la Centrul de Documentare și Informare, cu expoziția de țesături a *Sidoniei Olah*, româncă din Pocei, care de mică a învățat de la mama și bunica să secreteze țesutului în război. Fețele de masă și ștergarele țesute și modelate de nană Sidonia au câștigat mai multe premii și medalii la diferite expoziții din Ungaria. După vernisarea expoziției, manifestarea devenită tradițională, a reunit pe scena Centrului Cultural formații artistice și interpreți din mai multe localități din Ungaria locuite și de populație românească. Programul a fost deschis de Corul „Pro Musica” din Jula, condus de maestrul *Gheorghe Fluieraș*. După cuvântările de deschidere și binecuvântarea zilei de către PSS *Siluan*, Episcopul Julei,

ținând cont de începutul Postului Crăciunului, corul julan a prezentat un buchet de colinde românești, urmat fiind de corul „Armonia” din Apatu, dirijat de maestrul *Gheorghe David*.

Atât corurile cât și dansurile populare, muzica instrumentală, soliști de muzică populară și recitaluri de operă au colorat programul întâlnirii de sâmbătă. Programul de dansuri populare s-a preschimbă într-o adevărată întrecere în care fiecare echipă și-a etalat cu pricepere talentul și dibăcia jocului popular. Au evoluat pe scenă „Echipa de păstrare a tradițiilor a românilor din Ungaria”, coordonată de *Mihai Cserhâti*, Echipa de dansuri populare a naționalităților „Csaba” din Bichișciaba, tinerii dansatori ai Școlii de artă „Kaláris” din Chitighaz,

instruiți de *Halmi Zoltán* și Echipa de păstrare a tradițiilor din Chitighaz, coordonator *Petru Otlăcan*. Păstrătorii de tradiții din Aletea, cu toate că avem ocazia să-i vedem tot mai rar pe scenă, și de data aceasta au demonstrat că iubirea față de „jocurile” și descântecul învățate de la strămoși, nu are vârstă. Bineînțeles, din programul aletenilor nu a lipsit nici binecunoscutele cântece ale lui *Gheorghe Bagy*, învățate de la mama sa.

Cu sfilă, dar destul de bine pregătiți au evoluat pe scenă și dansatorii noii echipe de dansuri românești de la Pocei, instruiți de

coregraful *Gheorghe Gros*, care i-a încurajat pe noii dansatori cu un buchet de cântece românești. În final, au evoluat pe scenă soliștii de muzică populară sosiți de la Deva și Timișoara,

ansamblul folcloric „Păunița” al Casei de Cultură din Sângeorz-Băi, Bistrița și o solistă de operă din România. Manifestarea s-a încheiat cu o masă festivă. **A. Butar**

FOAIA
românească
28 noiembrie 2008
www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director: Eva Iova. Colectiv redacțional: Rita Păcșas, Anca Liana Butar, Ana Cioca Czesznak. Tehnoredactor: Ștefan Mihailov. Informatician: Ioan Ruja. Editura și redacția: 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8., CP 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789 Fax: (66) 463-152, E-mail: foaia@foaia.hu, foaia@freemail.hu Editor responsabil: Dr. Ioan Ciotea, președinte, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Mozi Nyomda Bt. 5600 Bichișciaba, str. Luther nr. 5/B. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente la Foaia românească în județele Bács-Kiskun, Bichiș și Csongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele pe anul 2008: 3 luni 1050 forinți; 6 luni 2100 forinți; 1 an 4200 forinți. Apariția săptămânalului este asigurată de Fundația Publică „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria”. A hetilap megjelenését a „Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségért” Közalapítvány biztosítja.